

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Authorized as second class mail, Post Office Dept., Ottawa

Už išlaisvinimą Lietuvos!
Už ištikimybę Kanadai!

FOR LIBERATION OF LITHUANIA!
FOR LOYALTY TO CANADA!

1949. I. 14. — Nr. 2 (94)

MONTREAL, 1949 m. SAUSIO (JANUARY) mėn. 14 d.

PRICE 10c.

IX METAI

ISPEJA JAV BUDETI, NES SSSR GALINTI KARA PRADETI Ji mobilizuoja prieš Iraną

JAV ambasadorius Bedell Smith, kaip rašo Amerikos laikraščiai, pranešęs prezidentui Trumanui, kad Kremlius valdovai dar šiemet gali griebtis ginklo. Todėl jis pataręs prezidentui budėti.

Sovietai plačiu mastu supirkinėja strateginius JAV žemėlapius.

Kitomis žiniomis, ryšium su karo veiksmis Kinijoje ir neramumais Palestinoje, Sovietų Sąjunga koncentruojanti savo karines jėgas Irano (Persijos) pasienyje ir norinti atgauti savo pralaimėjimus. Žinios iš Švedijos taipgi rodo, kad bręsta labai dideli įvykiai. Numatydamas tuos įvykius, Švedijos valdžia for-

tifikuoja savo jūrų pakraščius, moderniškai ginkluoja savo kariuomenę ir skirsto po įvairias krašto dalis pramonės, ypač karinės, įmonės.

D. Brit. koncentruoja kariuomenės jėgas artimuosiuose Rytuose.

Vis stipriau jaučiamas gamtinio parako kvapas... — Maskva. "Pravda" tebeatakuoja skandinavų kraštus, kad jie linksta į Atlanto paklę. Ypač smerkiamas Norvegijos užsienių reikalų ministris Halvard M. Lange, vyriausias Skandinavų prisidėjimo prie Atlanto pakto rėmėjas.

— Japonams leista viešai naudoti tautinę vėliavą.

INDOKINIOJE IR KOREJOJE KOMUNISTAI DARO PERVERSMUS

Indokinijoje ligšiol, kaip teigia "N. York Times", dar esą apie 10.000 japonų kariuomenės, kurios prancūzai nepajėgia nugalėti. Tuo pasinaudojęs Maskvos auklėtinis Ho Chi Mink ir paskelbęs Viet-Nam respubliką. 100.000 prancūzų kariuomenės nepajėgia jo nugalėti. Krašte siaučias teroras, plėšimai ir žudynės.

Ir Pietinėje Korejoje, kuri sudarė nepriklausomą savo valstybę, — bet tuo pačiu pasidarė ir krislu Sovietų akyje, kuri iš anksto jau buvo numaciusi visą Korėją pasigrobti, — taigi bolševikai pradėjo sukilimą, su kuriuo kovoja dar silpna Korėjos respublikos valdžia, kai sukilėliai yra apginkluoti sovietiškais ginklais ir įšmugeliuotais sukilimo organizatoriais.

— Italų povandeninis laivas, kuris turėjo būti atiduotas Sovietams, paskandintas uoste prieš išplaukiant į SSSR.

Toronto lietuvių tautinių šokių šokėjų grupė su savo vadovu Liudu Rucevičium viduryje. Jau daug kartų ši grupė gražiai pasirodė ir savo menu gražiai reprezentavo lietuvius.

Itempti Britanijos santykiai su Izraeliu

Sausio 7 dieną Izraelio aviacija numušė vieną Britanijos lėktuvą, kuris skrido Egipto teritorijos erdve. Išskridusieji to lėktuvo ieškoti dar keturi D. Britanijos lėktuvai taip pat buvo numušti. Reaguodama į tai, D. B. karo aviacija įsakė šaudyti į kiekvieną prie jos lėktuvu besiaranantį Izraelio lėktuvą ir, be to, pareiškė protestą.

Savo įsakymą D. B. valdžia remia tuo, kad ji yra įpareigota ginti Egipto ir Transjordanijos teritorijas, o Izraelis elgiasi neteisėtai, nes svetimoje teritorijoje šaudo į D. B. lėktuvus.

Žydų valstybės agresingumas aiškinamas tuo, kad ji, nesilaikydama tarptautinių sutarčių bei karo vedimo nuostatų, ginklus gabenasi, Sovietų Sąjungai padedant, iš Čekoslovakijos "Škodas" fabriko ir puola arabus, kurie tokia parama nesinaudoja.

Ginkluotam konfliktui išvengti, JAV prezidentas Trumanas prašo D. Britanijos valdžią šį lėktuvų numušimą laikyti tikrai "apgailėtinu incidentu".

Dar nežinia, kuo šis tikrai apgailėtinis incidentas pasibaigs, bet D. B. valdžia jau pasiuntė savo kariuomenės dalinius saugoti savo uostų Raudonųjų jūrų pakrantėje.

— Iš Europos grįžęs Marshallo plano vykdytojas, Povilas Hoffman, Amerikos biz-

nio draugijos susirinkimui New Yorke pareiškė, kad Sovietijos politbiuras ne komunistų nori pasaulyje išplėsti, bet savo galią. Politbiuras einąs Hitlerio keliu smurtu užvaldyti pasaulį.

JAV susiglaudžia su Didz. Britanija Didele socialine ir karine Trumano programa

JAV KARO BIUDŽETAS — 1/2 VISO JAV BIUDŽETO

Socialinis Anglijos posūkis po to, kai parlamento rinkimus Anglijoje laimėjo darbiečiai, o Jungtinėse Amerikos Valstybėse — respublikonai konservatoriai, tarp šių dviejų didžiųjų valstybių išsiskėtė nesutarimų žirkklės, kurios labai trukdė Anglijai gauti iš JAV paskolą, kai tuo tarpu šių abiejų valstybių glaudus bendradarbiavimas demokratijos laimėjimui yra būtinas.

Dabar, visokius Amerikos rinkimus laimėjus demokratams, padėtis stipriai pakito geroj, susiartinimo pusėn. Naujoji gė JAV prezidento Trumano programa, kurią jis paskelbė Kongrese, yra stipriai socialinė ir dar labiau suglaudina Jungtines Valstybes su Anglija ir tuo pačiu su D. Britanija.

Trumanas prašo Kongresą: pagriežtinti įstatymą prieš visagalius trestus, kurie diktuoja visokias kainas; padidinti uždarbių atlyginimo minimumą ligi 75 centų per valandą, kad būtų išvengta dirbančiųjų išnaudojimo; įvesti ir išplėsti socialinį draudimą, kad darbo žmogus nelamėje ir senatvėje neatsidurtų padėtyje be išeities; įvesti sveikatos draudimą, kad susirgęs darbininkas nemokamai būtų gydomas; laikyti žemas butų

kainas, o butų trūkumą šalinti nauja didele statyba; padidinti mokesčius, apkraunant jais didžiųjų trestų labai didelius pelnus ir taip sudaryti 4-rių bilijonų fondą, kuris būtų panaudotas patiemis svarbiems reikalams — ūkiams ir kariniams.

Karo reikalams JAV biudžetas siekia pusę viso valstybės biudžeto 21 milijardą dolerių.

Si Trumanas, kaip demokratų partijos žmogaus, programa, kuri labai paremta socialinio išlyginimo principu, labai Ameriką glaudina su D. Britanija.

AMERIKA ĮSILEIS DAUGIAU TREMTINIŲ?

Senatorius McGrath įnešė DP biliaus pakeitimo pasiūlymą. Jis siūlo įsileisti 400.000 išvietintųjų iki 1952 metų vasaros, panaikinti daugelį suvaržymų. Visa eilė demokratų remia šį bilį.

— New Yorke sausio 19 d. prasidės teismas 12-kos Amerikos komunistų vadų, kaltinamų pasiryžimu smurtu nuversti demokratinę Amerikos santvarką.

— Lenkijoje nuėjo nuo bėgių Berlyno-Maskvos ekspresas. Žuvo vienas aukštas rusų generolas ir 17 aukštų sateitinių pareigūnų. Pavardės neskelbiamos. Manoma, kad tai lenkų partizanų darbas.

KANADA IR JAV KAS ŠV. LAURYNŲ KANALĄ

JAV prezidentas paprašė parlamentą skirti 8 milijonus dolerių kasimui jungtinio Amerikos - Kanados šv. Lauryno kanalo, kuris Atlanto vandenyną sujungtų su didžiaisiais Amerikos centro ežerais — Aukštuoju, Mičiganu, Huronu, Erie ir Ontario. Kaip žinoma, tarp Erie ir Ontario ežerų yra didžiausias pasaulyje Niagaros krioklys, o šv. Lauryno upė turi labai didelį kritimą, labai daug slenkščių ir laivams plaukioti netinka. Todėl, norint nutiesti didelį kelią iš Atlanto į didžiuosius Amerikos ežerus, reikia iškasti didelį kanalą, kuris galėtų tarnauti ir abiejų kraštų ūkio reikalams ir apsigynimo tikslams. Be to, tas projektas numato tuo pačiu metu statyti ir hidroelektros stotį 2,2 mil. arklių jėgos.

Šių užsimojimų sąmata — 960 milijonų dolerių. Jos realizavimas suteiktų keliems metams darbo labai dideliame skaičiui darbininkų ir specialistų. Atrodo, kad projektas bus gyvendinamas, nes yra būtinas tam reikalas.

— Lenkijoje gyviau pradėjęs reikštis komunistams priešingas pagrindis. Nuo rugsėjo 3 d. pagrindis nudėjęs 17 Maskvos tarnų.

arabiškos Palestinos karaliūmi, sutinka taikytis su Izraeliu. Izraeliui lieka dar vienas priešas — Irakas, kuris nori kovą tęsti.

— Anglija pasirašė su Lenkija prekybos sutartį, pagal kurią darys 600 milijonų dolerių per metus apyvartos. Lenkai siųs Londonan bekono, kiaušinių ir miško, o gaus vilnų, gumos ir kai kurių mašinų. Įdomu, kad Maskva savo klapčiukui leido tokią sutartį daryti. Matyt, turi apskaičiavimų — gauti, bet neduoti.

— Australijos darbo partijos vyriausybė nutarė per 18-ka mėnesių įsileisti 100.000 išvietintųjų europiečių.

— Vokiečiai Berlyno vakarų zonoje atidarė biurą padėti iš Sovietų zonos atbėgusiems surasti darbo ir butą. Žada padėti ir atbėgantiems pabaltiečiams, tik šie nelabai pasitiki vokiečių nuosirdumu.

— JAV studijuoja raketinius ginklus, kurie, skrsidami 50-100 mylių aukštyje, galėtų apskristi žemės rutulį ir kristi į taikinį.

PER TRIS SAVAITES KANADON ATPLAUKS 7 LAIVAI EMIGRANTŲ

Kanados spauda praneša, kad per tris artimiausias savaites Halifaxo uostan atplauks 7 laivai su naujais ateiviais.

Po karo Kanada jau įsileidusi 200.000 naujų ateivių. Išvietintųjų — DP per tą laiką atvažiavo: lenkų 23%; ukrainiečių 21,3; lietuvių 9,6; olandų 6,3; latvių 5,5; vokiečių 4,8; žydų 4,6 ir estų 3,1. Daugiausia jų apsigyveno Ontarijo provincijoje — 45,6%; Quebeco — 41,3; vakarinės prerijų provincijose — 10,4; rytinės pajūrio provincijose — 1,6 ir Britų Kolumbijoje ir Yukone po 1%.

Dr. H. L. Keenleyside, Department of Mines and Resources ministerio pavaduotojas, pareiškė, kad "DP skaičius, kurie nuėjo blogais keliais ir sukelia susirūpinimą, yra labai mažas, tikrai mažesnis, kaip įprastas tokių atsitikimų vidurkis bendroje imigracijoje".

Sir William Slim
D. Britanijos vyriausiojo štabo viršininkas pakeltas lauko maršalu.

Kanados lietuvių organizacijų demesiui

Kanados Lietuvių Centro Taryba, turėdama prieš akis visų lietuvių vienybės reikalingumą, šaukdama suvažiavimą kovo 26-27 dienomis Montreale, kreipiasi į visas lietuvių organizacijas ir prašo jas juo skubiau registruotis KLT Centre: Lithuanian League of Canada, 3 Fourth Ave., Ville Lasalle, Montreal, Que., nurodant savo adresus ir, jei tai daro organizacijos centras, — savo skyrių adresus, tačiau, išvengti nesusipratimų, tesiregistruoja ir patys skyriai bei kiti padaliniai.

Be to, organizacijos jau iš anksto informuojamos, kad yra nustatyta, jog kiekviena organizacija bei jos padalinys, kaip atskiras vienetas, į suvažiavimą siunčia nuo kiekvienų penkiasdešimties savo narių po vieną atstovą.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA
Kanados Lietuvių Laikraštis

Redaguoja: Redakcinis Kolektyvas
Redaktorius Jonas Kardelis.
Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by Lithuanian League of Canada

Istoiant tautos tarnybon Kanadoje

Kanados Lietuvių Centro Tarybos pašauktas redaguoti jos organo — „Nepriklausomos Lietuvos“, aš laikau save įpareigotą tiems didiems uždaviniams, kuriuos Vyriausis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės konstitucijoje formulavo: „Lietuvių tauta, užsigrūdinti amžių kovose dėl teisės laisvai ir nepriklausomai gyventi savo tėvų žemėje, vieninga valia siekia savo gyvybę, kalbą, tautines bei valstybines tradicijas išlaikyti ir kurti bei ugdyti savo tautinę kultūrą“, ir kaip Kanados Lietuvių Taryba savo statute užsibrėžia: „apjungti šiame krašte gyvenančius lietuvius kovai už laisvą, nepriklausomą, demokratinę Lietuvą, žadinti narių meilę lietuviškai kalbai ir savo tautos praeičiai, remti lietuvišką šeimą, mokyklą ir kitus tautinės kultūros židinius, ugdyti narių demokratinį susipratimą bei solidarumą“.

Prie šios programos, kuri įpareigoja nepaprastai svarbių uždavinių, reikia suminėti principus, kurių Kanados Lietuvių Taryba laikosi ir kuriuos jos organas — „Nepriklausoma Lietuva“ gyvendina: KLT yra nepartinė ir nesrovinė organizacija, jungianti visokių pasaulio židurių ir politinių įsitikinimų lietuvius, (išskyrus tuos, kurie ne pasisako už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę bei prieš bet kokią jos okupaciją), bendriems didiesiems tautos tikslams siekti. Palikdama ideologinius reikalus ir visa kita, kas mus gali skirti, šaly, ir vykdydama politinę vienybę, kad juo tvirtiau bendromis visų tautiečių jėgomis galima būtų siekti aukščiau suminėtu tikslų, „Nepriklausoma Lietuva“, turėdama prieš akis ir krikščioniškąjį dėsni — „Mylėk artimą, kaip pats save“ ir humanistinį — „Nedaryk kitam to, ko nenori, kad tau būtų daroma“, eis lietuvių vienybės keliais, kaip to reikalauja ir mūsų tautos Himnas: „Vardan tos Lietuvos“.

Atsisakęs visų patogumų ir laisvės turėti ramų po darbo poilsį, kurį teikia šis didžios laisvės kraštas, už ką aš jį labai gerbiu, aš pasiryžau sunkiam darbui ir nemigo naktims vien dėl tų tikslų ir uždavinių, kuriuos kilniai paveda man Kanados Lietuvių Centro Taryba. Be rezervų panaudodami visas savo jėgas ir visą savo 25 metų redaktoriaus praktikos patirimą ir gera valia dėsni pastangų „Nepriklausomą Lietuvą“ padaryti vertingu laikraščiu, ir, jeigu Kanadoje gyvena lietuviai tikrai bus vieningi, solidarūs ir, palikę sau savo ideologinius ir partinius siekimus, nuoširdžiai ir kilniai, kaip tikri patriotai, sieks didžiųjų

tautos idealų, „Nepriklausomą Lietuvą“ išugdyti į dienraštį, kuriam gyvuoti sąlygų pakaks.

Tačiau turiu pasakyti, kad dabar turimosios priemonės yra nepaprastai kuklios, jei nepasakyti — skurdžios. Bet svarbu ir džiugu, kad ir tiek turima. Garbė ir pagarba visiems tatau sukūrusiems! Tačiau visa, kas turima, reikia stipriai papildyti ir modernizuoti. Tai galėtų padaryti turtingas mecenatas, o kai tokio nėra ir sunku besitikėti, tai lieka tikrai visų mūsų vieningas darbas ir pasiaukojimas, kuris — džiugu pasakyti — tautiečiuose jautriai gyvas. Medžiaginiam uždaviniui ir darbo pagrindui sudaryti reikia lėšų, o jos gali būti sudėtos prenumeruojant „Nepriklausomą Lietuvą“, perkant jos bendrovės akcijas — šėrus ir tiems reikalams aukojant. Todėl didelis mano prašymas į tautiečius — prenumeruoti „Nepriklausomą Lietuvą“ ir ją platinkite, kad neliktų Kanadoje nė vieno lietuvių, kuris jos ne prenumeruotų; pirkite „NL“ bendrovės akcijas — šėrus, kurie jų turėtojus daro konkrečiais tos organizacijos savininkais; kas galite, aukokite; rengkite vakarus, koncertus, piknikus ir kitokius subvėmus, kurių pajamas skirkite tam pačiam tikslui.

Laikraštis bus įdomus, naudingas ir būtinai reikalingas tada, kai visi jame, kaip išmanydami, dalyvausime, bendradarbiausime, kai visi juo domėsime.

Ypatingai didelis prašymas į kultūrininkus, intelektualus, kurie kuria idėjas, jas seka ir vysto. Jų bendradarbiavimas yra būtinas, nes, anot poeto, „Kai du stovis visados daugiau padarys“. Maloniai prašau visus į lietuvišką kūrybinę talką.

Nors kilniajai, teisėtumai, laisvę ir tvarką mylinčiai žmonijai grąšina pavojais neteisėtumas, prievarta ir smurtas, bet drauge su tautiečiais aš tvirtai tikiu, kad galų gale teisėtumas, tvarka ir gera valia pasaulyje laimės, ir jeigu tautiečiai, paskelbę vieni kitiems amnestiją dėl praeities, tvirtai ir ryžtingai laikysis teisėtumo, solidarumo ir vienybės, tai galėsime būti tikri, kad JAV prezidento D. Rooseveltto pasakymas, jog „Lietuvių tauta yra vienintelė visame pasaulyje tauta, kuri savo valstybės nepriklausomybę iškovojo... plunksnos pagalba“, ir ateičiai bus realiai ir efektingai patvirtintas.

Lojaliai vykdamas Kanados įstatymus ir gerbiant jos demokratinę santvarką, kaip sako Kanados Lietuvių Tarybos statutas, visi į bendrą sąjūdį už lietuvių tautos idealus ir Lietuvos Nepriklausomybę!

J. Kardelis.

Sveikinimai

Nepriklausomos Lietuvos pasiuntinys ir įgaliotas ministras Anglijoje B. K. Balutis sveikina ir linki „Nepriklausomai Lietuvai“ (su šventimženkliais ir be šventimženklių) laimingų Naujų Metų.

Trečiasis Nepriklausomos Lietuvos Respublikos prezidentas Dr. Kazys Grinius sveikina „Nepriklausomą Lietuvą“ ir per ją visus Kanados lietuvius ir linki jiems demokratiško humaniško sugyvenimo ir vienybės, kuri visus suburtų pasiryžimui ir kovai už didžiuosius tautos idealus — Tautos laisvę ir valstybės Nepriklausomybę.

Istorinės medžiagos rinkimo komisija Eichstaette, Vokietijoje, sveikina Kanados Lietuvių Centro Tarybą ir „Nepr. Lietuvą“ ir linki sėkmingo darbo.

Kanados lietuvių skautų tautinio komiteto pirmininkas Vl. Šarūnas, sveikina „Nepr. Lietuvą“ ir linki 1949 metais apjungti savo dvasia visus Kanadoje gyvenančius ARH Kanadoje esančius lietuvius pagrindiniam tikslui — greičiau atsiiekti Tėvynės laisvės.

VASARIO 16-TAJAI ARTEJANT

Lietuvis, kur jis bebūtų, su dideliu susikaupimu mini Vasario mėn. 16 d. Daugelyje vietų, kur yra didesnės lietuvių kolonijos, tą dieną pamini visos organizacijos, kiek toje vietoje jų yra, bendrai. Tatau yra gražus paprotys, parodą, kad Lietuvos Nepriklausomybės reikalas yra visų lietuvių reikalas. Būtų labai gera, kad ir šiemet lietuviškos kolonijos Kanadoje to gražaus papročio prisilaikytų. A. D.

Skubiai sovietizuojama rytinė Vokietija

Berlynas. Komunistai rytų Vokietijos zonoje išnaudoja žmones: geresnės maisto normos, daugiau anglių, aukštos algos. Valstybės trestai ryja privačią pramonę. Ruošiamasi kolchozų įkūrimui žemės ūkyje.

Sovietizacija pradėta 1945 m. sukuriant žemės ūkio proletariatą ir paimant svarbiausias pramonės įmones partijos kontrolėn.

Žemės reforma 1945 m. nušlavė ne tik dvarininkus, bet ir vidutinius ūkininkus. 200.000 miestiečių, niekad neare vagos, gavo žemės po 12-15 arų, kurie neduoda galimybės savarankiškai išsilaikyti. Negalėdami išsilaikyti visi jie bus sujungti į kolchozus, ko ir siekiama.

Trečdalis rytų Vokietijos pramonės priklauso Rusijai, likusi pramonė — vokiečių valstybės trestams. Iš privačių savininkų viskas atimta.

Gabi Toronto pianistė ir kompozitorė Margaret Ann Ireland, kuri būdama vos trejų metų jau skambino, o dabar jau parašė operą ir koncertuoja per radiją.

Girdisi duziai!

(Tautos Fondui)

Centas prie cento sudaro fondus. Iš kieto granito kalame didžiulę laisvės stovylą. Kiekvienas centas nuskamba tartum didžiulio bronzinio kūjo dūžis į dar mažai apdailinto akmens sienas. Dūžis prie dūžio ryškina didžiojo tikslo pirmuosius konturus.

Kur ją pastatysim?

Nors ir pavargę, bet kalam. Užgrūdintas, ryžtingas tautos sūnus įsako pūslėtoms rankoms valdyti kūjį. Tautinio jausmo šviesa širdy įžiebs amžinąją ugnį stovylos viršūnėje. Margaspalviai mūsų mergaičių tautiniai rūbai sukasi didžiojo granito pavėsyje.

Girdisi dūžiai, Kalam!

Pastatysime ją Vilniuje. Ne, parvešime prie Klaipėdos uosto vartų. Kad mūsų įžiebtą ugnį šviestų ne tik grįžtančiam, pavargusiam kalėjui, bet kad jos spinduliai pasiektų ir svetur likusį sūnų ar dukrą.

Sutartinės maišosi dūžių aiduose. Mes kalam. Dūžis prie dūžio ryškina vaizdą. Centas prie cento nuskamba dūžiais.

Kalkime! Bet ar begrišime visi? Skeveldros didelės ir pavojingos. Dalis kalančių užges amžinybėje, darbo priemonės atiduos kitiems. Atiduos, kad naujųjų dūžiuose kartu su Brazdžionių klausiamai skambėtų:

Ką tu, išeidamas iš tėviškės pakluonių, išsinešei, kai žemę rykštė paleitė skaudi —

senalių kraują — vardą — laisvės žiburį širdy, — kaip amžiną paminklą visą šią kelionę, kaip didį turtą nešk širdy.

Prie Nemuno girdisi partizanų dūžiai. Šiaurės išstremtojo ašara nuskamba kalimo smūgiais. Iševio puslėtų rankų aukojamas centas nuaidi laisvės šūkliais. Sugrįšim! Per aukas ir pasišventimą.

Kalam, kad visos mūsų širdys, didžiule šviesa iliuminuotų dangų: Lietuviais esame mes gimę, Lietuviais norime ir būt...

L. Girinis.

AUKOS TAUTOS FONDUI

KL Tarybos Val d'Or skyriaus nariai, suprasdami didžiojo tikslo svarbą, aukavo:

Tėvelis Antanas \$2.00, Tamosiūnas Alfonsas \$2.00, Pakalniškis Vytautas \$2.00, Banionis Mindaugas \$2.00, Baltrašiūnas Vytautas \$2.00, Oželis Vytautas \$2.00, Seniūnas Vincas \$2.00 ir Raugauskas Izidorius \$3.00. Viso \$17.00.

Visiems aukavusiems T.F. atstovybė nuoširdžiai dėkoja. Kartu kviečia ir prašo visas, už Lietuvos laisvę kovojančias patriotines organizacijas. Šios žiemos sezono paskirti nors vieno parengimo pelną arba jo dalį Tautos Fondo reikalam.

Aukas siųskite: M. Arlauskaitė, 6642 Third Ave., Rosemount, Montreal 36, Que., Canada.

M. Arlauskaitė - L. Girinis, T.F. Atstovybė Kanadoje.

SAULĖS IR MĖNULIO UŽTEMIMAI

Šiais metais bus du saulės ir du mėnulio užtemimai.

Pilnas mėnulio užtemimas įvyks balandžio 12 d. 10 val. 29 min. vakaro (E ST.) ir tęsis iki 11 v. 54 min. Bus matomas JAV ir Kanadoje.

Antras pilnas mėnulio užtemimas bus spalio mėn. 6 d. 9 val. 20 min. vakaro (E ST) iki 10.33 m., irgi bus matomas JAV ir Kanadoje.

Dalinis saulės užtemimas bus balandžio 28 d. ir nebus čia matomas. Antras dalinis užtemimas — spalio 21 d. matomas tik pietų pusrutulyje.

Pilnas saulės užtemimas, matomas šiaurės pusrutulyje įvyks rugsėjo 12 d. 1951 m. ir bus matomas tik rytų Sibire. 1952 m. vasario 25 d. pilnas saulės užtemimas bus stebimas Afrikoj, Persijoje ir central. Azijoje.

1954 m. birželio 30 d. bus pilnas saulės užtemimas, matomas ir daugumoj JAV.

Montrealo radio moterų skyriaus vedėja Harriet Hill, kurią radio klausytojai dažnai girdi.

S. MAZULAITIS

Lietuvis siuvejas

Priimu vyrų ir moterų drabužių užsakymus iš savos ir klientų medžiagos. Vėliausios Europos ir Kanados mados. Kaina prieinama.

6820 Monk. Blvd. Ville Emard Montreal,
Telef. TR. 3363. Tramvajus 36.

Amerika keis savo užsienio politiką?

Amerika dabar galingiausia valstybė pasaulyje. Todėl pasitraukimas, dėl nesveikatos, jos užsienio reikalų vedėjo, valstybės sekretoriaus Marshallo, sukėlė kalbų visuose pasaulio kraštuose. Klausima, ar ištikrųjų sveikatos sumetimais atsistatydino? Gali būti, Amerika nusprendė keisti savo užsienio politikos liniją, ir nori naujų žmonių, kurie ją vykdytų? Ypač domimasi, ar gi Vašingtonas nusprendė „suminkštėti“ Maskvos atžvilgiu?

Prezidentas Trumanas, pranešdamas, kad Marshallas pasitraukia sausio 20 d., stipriai ir griežtai pabrėžė, jog

nėra jokio pagrindinio gundimo, esą jis noris suminkštinti dabartinę Amerikos laikyseną Sovietijos atžvilgiu. Faktai rodo, kad Marshallas jau 68 m. senukas. Prieš mėnesį jam padaryta vidurių operacija, nuo kurios labai lėtai taisosi. Su Marshallu pasitrukia ir jo pagalbininkas Robertas A. Lovett.

Marshallo vietą užims advokatas, 55 metų amžiaus, Dean Acheson, šešerius metus dirbęs valstybės departamente ir buvęs Hullio ir Byrnes sekretorių padėjėjas. Lovett'o vietą užims James E. Webb, dabartinis valstybinio biudžeto direktorius.

Ganma pabrėžti keli dalykai. Marshallas buvo karininkas — generolas. Su Achesonu užsienio politiką vairuoti grįžta civilinis pilietis — civilinis žmogus. Tai sena ir labai gili Amerikos politinė tradicija. Amerikos pasiuntinys Maskvai, taip pat buvo generolas (Badell Smith). Jis įteikė savo rezignaciją. Sakoma, ji bus priimta ir Maskvon pasiūstas civilinis pasiuntinys.

Spėjama, prezidentas Trumanas ims pats labiau vairuoti Amerikos užsienio politiką. Pereiti rinkimai įrodė, kad plačiausi Amerikos gyventojų sluoksniai — darbininkai ir ūkininkai — juo visai pasitiki. Be abejo, šitoks žmonių pasitikėjimas padrįsins prezidentą perimti ir užsienio politikos vairavimą, kaip jis imasi vidaus gyvenimui reformų reikalausti. Be to, tai yra Amerikos prezidento pareiga vesti krašto užsienio politiką.

Būsimas Amerikos valstybės sekretorius Acheson, pagal išvaizdą, galima sakyti, tipingas diplomatas. Jis visados gražiai, pagal madą, rėdosi, nešioja mažus ūselius, ir pasižymi dideliu mandagumu. Jis Harvardo universiteto auklėtinis, kur mokslus eina įžymiausių ir turtingiausių Amerikos šeimų sūnūs. Matyti, jis turi gana tvirtą būdą, savo įsitikinimus ir pasiryžimą jų laikytis. Jis dirbo valstybės departamente su keturiais sekretoriais: Hull, Stetinius, Byrnes ir Marshall — ir su pirmaisiais turėjo nesutikimų, nes nepasidavė kai kuriems jų nusistatymams. Santykiuose su Maskva, jis pritaria „kietasprandei“ politikai.

SUSIRŪPINĘ GRĮŽIMU IŠ AUSTRALIJOS

Dėl p. Gaidžiūno informacijos apie emigracijai tinkamus kraštus J. Glušauskas iš Australijos atsako: „visai klaidingas tvirtinimas, kad iš Australijos lietuviai niekada negrįš į savo tėvynę ir reikia juos nurašyti į nuostolius. Kodėl? Kiekvienas lietuvis, kuris čia dirba jau 3-4 mėnesius, jau turi arba per daug netruksta einamoje sąsąkaite pinigų, kurie reikalingi kelionei į Europą apmokėti. Kas grįžti nemano, kas girtuokliauja arba pralošia, tas iš niekur negrįš, tačiau kas tik norės grįžti, tai jam nebus sunkiau, kaip grįžti iš Vokietijos, Prancūzijos, Anglijos ar kitur. Nereikia užmiršti, kad šiuo laiku atstumas nevaizdina jokio vaidmens“.

Lietuvos laisvės atgavimu besirūpinantiems lietuviams, gali būti, nėra ko per daug rūpintis dėl pakaitų Amerikos valstybės departamente. Prezidentas Trumanas ir žinomi jo partijos vadai kelis kartus pareiškė savo pritarimą atkurti smurtu užgniauztas Pabaltijo valstybes: Lietuvą, Latviją ir Estiją. Labai būdingu reikiama saityti valstybės departamento pripažinimą kito latvio diplomato eiti mirusiojo Latvijos pasiuntinio, p. Bilmanio pareigas.

Pažiūrėsime!

V.

of Central, Eastern, Balkan and Baltic Europe. Jos tikslas: „visų pirma organizuota, disciplinuota kova su raudonojo slibinu, savo teisių gynimas, lygiai ir tarpusavės santaikos ugdymas“. Suvažiavime dalyvavo 12 tautų, ir lietuvių atstovavo eilė lietuvių žurnalistų.

„BANDARA“ apie 1949 metų uždavinius rašo: „Amerikos lietuviai yra susirūpinę ne vien savo gerbūviu, bet ir likimu savo tėvų šalies — Lietuvos“.

Ko mums dabar truksta

Savišalpos organizavimas

Lietuvių skaičius Kanadoje kasdien didėja ir didės. Tuo pačiu vis daugiau atsiranda tautiečių, kurie ne dėl savo kaltės patenka į vargą ir yra reikalingi rimtos ir dažnai skubios paramos. Dabar tokiais atsitikimais iniciatyvos imasi pavieniai asmenys ir globoja bei šelpia vargan patekusiuosius. Pagarba pasišventėliams!

Bet nepakanka pavienių asmenų pasiaukojimo. Čia reikia tam reikalui specialios organizacijos, kurios užduotis būtų — savitarpio savišalpa.

Neužilgo įvyksta KLT suvažiavimas. Vertėtų šį reikalą nuodugniai aptarti ir rasti būdą šiam reikalui išspręsti.

Informacinio leidinio reikalingumas

Naujai atvykęs „dipukas“, dažnai vienas ar su maža tautiečių grupele vykdo savo darbo sutartį kur nors toli nuo lietuvių centrų. Jis tuoj pasigenda žinių tiek apie pačią Kanados istoriją bei geografiją, tiek apie lietuviškas organizacijas, klubus, draugijas ar įstaigas. Dažnai nori užmegzti ryšį, bet nežinia nei kur kas yra, nei žinomas adresas. Tam tikslui reikėtų išleisti informacinį leidinį ir paskleisti tarp Kanadoje esančių lietuvių bei juo aprūpinti naujai atvykstančiuosius.

Lėšų šiam reikalui turėtų sudėti veikiančio organizacijos bei surinktos sumos už skelbimus, talpinsimus šiame leidinyje.

Šio reikalo taip pat turėtų neužmiršti KLT suvažiavimas ir rasti tinkamą sprendimą.

Teisinio patarėjo reikalingumas

Gana dažnai pasitaiko, kad naujai atvykusius tremtinius, atliekančius darbo sutartis pas privačius asmenis, išnaudoja.

Kaip pavyzdį galiu nurodyti vieną moterį, kuri turi vienus metus ištarnauti šeimoje. Ji buvo paskirta į nedidelį provincijos miestelį, o miestelio darbo įstaigos vedėjas ją paskyrė į savo draugo šeimą.

Moteris verčiama ne tik nuo pat ryto dirbti, bet ir naktį patarnauti bei mažus vaikus daboti. Apie bet kokių liuoslaikį ar darbo valandas nėra nei kalbos. Kada ši moteris

kreipiasi į darbo įstaigos vedėją, prašydama pakeisti darbovietę, šis jai išako tučtuojau grįžti atgal, dirbti ir būti patenkintai. Kada ji pasiskundė, jog neturinti liuoslaikio, tai šis nurodė darbo valandas, bet pabrėžė, kad po darbo valandų ji neturinti teisės niekur išeiti, o taip pat, kad vaikų priežiūra po darbo valandų nesiskaito darbu. Taip pat įsakė daugiau pasijį darbovietės keitimo reikalu nesikreipti.

Moteris grįžta į darbą. Šeiminkai ją koliaja už tai, kad ji drįso eti į darbo įstaigą. Grašina deportavimu į Europą, neleidžia išeiti iš namų ir t.t.

Kada moteris, kitą patariamą, atsisakė po darbo valandų (nakties metu) priežiūrėti vaikus, tai šeiminkai ją išvarė.

Ir nėra, kas šią moterį užtartų. Panašių pavyzdžių yra daugiau.

Čia į pagalbą turėtų ateiti KLT su koku nors lietuviu teisiniu patarėju, Kanados teisės žinovu, specialios teisės informacijos formoje, nes atvykėlių dauguma per silpnai moka anglų kalbą, kad galėtų naudotis vietos įstaigų patarnavimais bei globa.

Šiuo reikalu taip pat turėtų susirūpinti KLT suvažiavimas.

Ben—Ka.

Kate Aitkin, CBC moterų skyriaus komentatorė, kuri sausio mėn. 13 d. išskrido iš Montrealo į kelionę per visą Kanadą iki Vancouerio. Grįžusi ji daug ką galės papasakoti Kanados moterims iš savo kelionės patirčių.

Tremtinių vežimas į JAV

Nors JAV tremtiniams išleisti aktas veikia nuo 1948 m. liepos 1 d. ir turėtų būti kas mėnesį pagabenta apie 10.000 tremtinių, tuo tarpu teatvyksta vidutiniškai tik apie 600. Iš to skaičiaus lietuvių atvyksta apie 65, kas sudaro apie 11% bendro atvykstančių skaičiaus. Nuo šimčio požiūriu lietuviams skriaudos nėra, bet dėl bendro lėtumo ir lietuvių, lygiai kaip ir kitų tautybių tremtinių, yra nukentėję, nes galėjo atvykti jau apie 5.000, o

ištikrųjų atvyko tik apie 300. Tremtinių pervežimas buvo vykdomas tuo tarpu tik iš Amerikiečių zonų, o iš Britų ir Prancūzų zonų ir iš Italijos dar nėra pradėtas. DP komisija numato greitai laiku ten įsteigti savo įstaigas. Daugelis tremtinių ir jų kvietėjų dėl tokio lėtumo nervinasi, rašinėja į BALF ir kitas įstaigas, sudarinėja net kelias garantijas ir pan.

Paskutinėmoms žinioms 1949 metais pagabenimas būsiąs pagreitintas ir mūsų tautiečių įtmakayvišpdpa?ai siąs. Todėl turėkime kantrybės. Jau vien per BALF yra duota eiga apie 5.000 bylų, kurių žymi dalis yra sutvarkyta ir pasiekė Europą, o kviečiamieji tremtiniai yra jau apklausinėjami ir parengiami imigracijai.

Sausio mėnesį su tremtiniais į Ameriką atplauks šie laivai:

Sausio 17 d. laivu Marine Flasher, 21 d. laivu Marine Jumper, 25 d. laivu Marine Tiger į Boston; sausio 29 d. laivu Obark ir 30 d. laivu Marine Marlin į New York.

BALF Centro Valdyba.

Lietuviai pasaulyje

Tas laisvės nevertas, kas negina jos!

Hanau lietuvių stovykloje lapkričio 23 dieną įvyko gausus laisvės kovų dalyvių suvažiavimas pareikšti savo nepalaužiamą pasiryžimą kovoti tol, kol Lietuva taps laisva.

Suvažiavime dalyvavo, kaip rašo „Mintis“, „ir žili gyvenimo naštos palenkė, bet nepalūžę 1918-1920 m. nepriklausomybės kovų karo invadai — ir žvalūs jaunuoliai — pastarųjų Lietuvos okupacijų rezistentai, perėję bolševikų kalėjimus ir vokiečių kacetūs“.

„Kova dėl Lietuvos laisvės turi būti vieninga ir jai turi būti tiekiamos visos geriausios jėgos. Tautos vienybės būtinumą Lietuvos laisvės kovų dalyvių sąjunga ypatingai pabrėžia, nes partinės bei srovinės rietenos Lietuvos laisvės kovai kenkia“.

DIDŽIOSIOS BRITANIJOS LIETUVIŲ SĄJUNGOS

suvažiavimas darbo ministerijai pasiuntė memorandumą, kuriuo nori išsiaiškinti: 1) kiek laiko dirbantį bus jos žinioje, nes kitose šalyse tas laikas aiškiai nustatytas — Kanadoje 10 mėnesių, Aust-

tal pasiryžusi išstumti Sovietų Sąjungą iš vakarinės Europos. Šiam tikslui valdžia mobilizuoja visas savo jėgas ir vartoja visas priemones, išimant karo veiksmus. Trumano administracija įsitikinusi, kad, panaudodama visą milžinišką šios šalies galybę prieš Rusijos diktatorių, ji gali juos paklupdyti į dvejus ar trejus metus, nevertojant ginklo. Kai SSSR valdžia bus priversta iškelti rankas ir pasitraukti iš tų teritorijų, kurias ji pasiglemžė, tai Jungtinių Valstybės tarsis su ja dėl taikos“.

„VIENYBĖ“ rašo apie Parįžių įvykusį pavergtųjų tautų žurnalistų suvažiavimą ir įsteigimą tarptautinės pavergtųjų tautų žurnalistų federacijos — The International Federation of Free Press

Ka kiti raso

„DRAUGAS“: „Jungtinių Valstybių Kongreso atstovas p. Rooney kongresui siūlo rezoliuciją, kad svarstytų Vengrijos kardinolo Juozapo Mindszenty suareštavimo klausimą ir kreiptų į Jungtinių Tautų organizaciją, kad ji svarstytų ir kardinolo Mindszenty suėmimą ir Jugoslavijos arkivyskupo Stepinač nuteisimą kalėjimo bausme. Mes, lietuviai, turime prašyti ir reikalausti, kad į sąjūdį, kuris vedamas dėl kardinolo Mindszenty ir arkivyskupo Stepinač gelbėjimo būtų įtraukta ir Lietuvos vyskupų gelbėjimo reikalas. To reikalauja krikščioniškoji artimo meilė, to reikalauja paprasčiausias teisingumas ir žmoniškumas.“

„NAUJIENOS“ patiekia E. A. Mowner gautas iš autoritetingų šaltinių žinias: „Amerikos valdžia yra tvir-

TIK IS KANADOS SIUNCIAMI GERIAUSI MAISTO PRODUKTAI PADEKIME BADAUJANCIAM TREMTINIUI

GERIAUSIAI JUMS PATARNAUS VALDŽIOJE REGISTRUOTA B-VĖ "HELP"

HELP priima maisto siuntinių užsakymus į visas Vakarų Europos valstybes, išskiri ant USSR kontroliuojamas.

HELP patarnauja Kanados ir J.A. Valstijų žmonėms. Siuntiniai siunčiami greičiausiu Kanados pašto laiviniškystės keliu.

HELP pilnai garantuoja už siuntinių pristatymą adresatui; kiekvienatveju persiunčia Tamstai pakvituotą orderį.

SIUSKITE LAISKA SU UZSAKYMU SIANDIEN:

(Pageidaujama, kad pavardės ir antrašai būtų parašyti aiškiai, druskuotom raidėm. Už klaidingai paduotus antrašus HELP neatsakys.)

HELP Reg'd P.O. Box 777 Place D'Armes, MONTREAL 1, QUE., CANADA.

SIUNTINYS Nr. 1

Tik \$10.00

(su įpakavimu 20 svarų)

5 svarai kiaulinių TAUKŲ

2 svarai KAVOS (pupelių)

5 svarai CUKRAUS

2 svarai kenuotos MESOS

1 svaras GRIETINĖS

1 svaras RYZIŲ

1 svaras KAKAVOS.

SIUNTINYS Nr. 2

Tik \$6.00

(su įpakavimu 10 sv.)

4 sv. KIAUL. TAUKŲ

1 sv. KAVOS pupelių

1 sv. MĖSOS

1 sv. CUKRAUS

1 sv. KAKAVOS

SIUNTINYS Nr. 3 Tik \$6

8 sv. kiaul. TAUKŲ

SIUNTINYS Nr. 4 Tik \$7.

2 sv. ARBATOS

4 sv. KIAUL. TAUKŲ

1 sv. MĖSOS

3 gab. TUAL. MUILO

VIENYBĖJE--GALYBĖ!

Kanados lietuvių vienybės organizatorius ir vykdytojas yra Kanados Lietuvių Tarybos organas — vienintelis demokratinis, nepartinis ir nesrovinis laikraštis —

„NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“

TAUTIEČIAI! Visi pasiryžusieji ištesėti kovą dėl lietuvių tautos laisvės ir Lietuvos valstybės nepriklausomybės junkitės į gausiausią ir galingiausią „Nepriklausomos Lietuvos“ skaitytojų vienybę.

BRANGŪS SKAITYTOJAI! Ne tik patys skaitykite, bet ir paraginkite, paprašykite savo kaimynus ir pažįstamus užsiprenumeruoti „Nepriklausomą Lietuvą“, kad neliktų nė vieno neskaitančio. Jeigu visi ją prenumeruosime, ji išaugs į didelį, įdomų ir reikšmingą laikraštį, net — į dienraštį.

PLUNKSNOS VALDOVAI — rašytojai, žurnalistai, publicistai — nepagailėkite savo minčių ir žodžių galingumo „Nepriklausomai Lietuvai“ — siųskite jai geriausių savo kūrinių, raštų.

BIČIULIAI PLATINTOJAI — nepalikite nė vieno lietuviško buto neatlanke ir negavę jame „Nepriklausomai Lietuvai“ prenumeratos. Paprašykite entuziastingą vietos jaunimą ir surenkite talkas, kurios efektingiausiai įvykdytų „Nepriklausomos Lietuvos“ vą.

„TIK LAUKINIAI ŽMONĖS LAIKRAŠČIŲ NESKAITO“ — sako Lietuvos žurnalistas tu premijuotasis šūkis.

KAINA: Kanadoje \$3.-, Užsieny \$3.50.

ADRESAS: 3 Fourth Ave., Ville Lasalle, Montreal, Que.

Literatūra—menas—kultūra

Tauta pažįstama visų pirma iš kalbos. Tačiau tauta gali būti pažįstama vien iš jos kultūros ir ypač — iš literatūros, kuri juk ir sudaro vieną ryškiausių kultūros veiksmų.

Didelė, dvasinga, kupina didžiųjų, patrauklių idėjų, kuriama žodžio meisterių, žodžio galiūnų, literatūra pasiekia visą žmonių ir drauge su idėjomis byloja apie tautą, kurią ji atstovauja. Literatūra, kuri sudaro vadovaujančiąją meno šaką ir bendrai — kultūra tautos yra gyvos, pažįstamos žmonijai ir gyvuoja pasaulyje.

Dėl to mums reikia kreipti didžiausias dėmesys literatūrai, menui ir, bendrai kalbant, savajai, lietuviškajai, kultūrai. Todėl, nors visos mūsų laikraštis yra lietuviškojo gyvenimo, lietuviškosios kultūros reiškėjas, bet ypatingą dėmesį kreipia kultūros reikalams, tam tikslui net išskiria atskirą puslapį.

Kanadoje dabar jau yra žymus kiekis lietuvių rašytojų, dailininkų, architektų, muzikų, artistų ir kitokių specialybių menininkų. Visi jie maloniai prašomi dalyvauti bendrame tautos darbe per

„NL“ ir specialiai šiame literatūros, kitokių meno šakų ir, bendrai, kultūros skyriaus darbuose. Visi maloniai pra-

šomi siųsti šiam skyriui savo raštų, gražiausių savo kūrybos vaisių, kurie yra labai laukiami skaitytojų. Red.

Pasaulio lietuvių dailininkų ir architektų sąjunga

Paskutiniu metu visokių profesijų lietuviai pradėjo organizuoti pasauliniu mastu. Jau prieš kelis mėnesius susiorganizavo inžinieriai, tuo pat keliu yra numatę eiti teisininkai, žurnalistai ir t.t. Spalio 23-24 dienomis Vokietijoje, Schwabisch Gmund stovykloje, įvyko lietuvių dailininkų ir architektų suvažiavimas, kuris įsteigė Pasaulio lietuvių dailininkų ir architektų sąjungą. Pirmininkaujant dailininkui prof. A. Varnui, išrinkta sąjungos valdyba, kuri taip pat pasiskirstė pareigoms: pirm. dail. A. Varnas, vicep. dail. V. K. Jonynas, gen. sekret. dail. A. Varnelis ir kandidatai A. Vaičaitis ir Č. Janušas. Dar du valdybos narius leista kooptuoti pačiai valdybai. Į rev. kom. išrinkti: archit. Peldavičius, dail. Osmolskis ir dail. Borjeras; į garbės teisumą — dail. Žilinskas, Staneika ir Bagdonas.

Dvi dienas trukęs, suvažiavimas aptarė profesinius dailininkų ir architektų reikalus ir numatė ateities darbų gaires. Suvažiavimas užbaigtas dail. prof. V. K. Jonyno paskaita visuomenei apie šių dienų meną ir visuomenę.

Kadangi dabar daugelyje žemės rutulio dalių yra jau ne po vieną lietuvių dailininką ir architektą, tai kiekvienos šalies dailininkai ir architektai kviečiami organizuoti ir sudaryti Pasaulio lietuvių dailininkų ir architektų sąjungos skyrių.

ISLEIS GRAŽIŲ KNYGŲ APIE LIETUVĄ

„Aufbau“ leidykla (Fr. Herschelstr. 16, Muenchen 27, Germany), architekto Vizgirdos vadovaujama, savo leidinių cikle „Lithuania Country and Nation“ yra išleidusi jau kelias gražias knygas apie Lietuvą. Nors Vokietijos pinigų reforma labai ap-

sunkino šį jos gražų darbą, bet leidykla ir toliau ryžtasi leisti Lietuvą vaizduojančias gražias knygas. Viena iš pirmųjų bus išleista knyga apie Lietuvos kryžius ir koplytėles — „Crosses and Shrines in Lithuania“. Knygą ruoš šios srities žinovai — dail. A. Varnas, dail. A. Tamošaitis ir archeologė dr. Alseikaitė.

te-Gimbutienė. Antra knyga, kurią redaguoja A. Tamošaitis, bus apie lietuvių liaudies audinius ir mezginius — „Lithuanian Rustic Art-Apparel“ IX tomas. Šiam leidiniui „Aufbau“ prašo turinčius Vilniaus ir Maž Lietuvos liaudies dirbinių atsiliiepti, o firma dėl visų reikalų susitars.

P Ė D O S

PRANAS KOZULIS.

Solveiga!.. Viešpatie, kaip šviesi, Tokios, kaip gyvas, nemačiau.

Jonas Aistis.

Pavakary siautė pūga. Bet jau gilioje prietemoj vėjas nutilo ir ramiai, nė kiek nesiblaškydamas, krito didelės snaigės. Aš tiesia gatve lėtai žingsniavau pats neišmanydamas — kur. Buvo, rodos, šeštadienis ir laiko turėjau tiek daug, kad man tikrai nebuvo kur skubėti. Aš dar sulėtinau žingsnį, nes labai jau ku svajoti, kada krinta didelės snaigės. O dar tokiame tuščiame vakare neišvengiamai lenda vaizduotės praeities paveikslai.

Ir aš labai aiškiai, su visom detalėm, pradėjau atsiminti vieną savo nutikimą, kurio aš dar iki šol negaliu atskirti: ar tai būtų sapno, ar tikrovės.

Tai buvo trapus ir liūdnas šviesios mergaitės veidas. Plaukai ir visa jos būtybė buvo taip šviesi, kad prilgo krintančiom snaigėm. Gal todėl man ji taip aiškiai ir pasivaideno kaip tik šį vakarą, kada joks vėjas nebedrumstė snaigių kritimo.

Tai buvo 1944 metų liepos pradžioje. Paskutinis laivas, pilnas prisigrūdęs nuvargusių žmonių, plaukė pavandeniu. Mane buvo apėmęs toks mirtinas nuovargis ir snaudulys, kad aš pabudavau tik tada, kai ant mano kojų užlipdavo pro šalį prasiskverbdamas, žmogus. Tąsyk pamatydavau,

kad jau saulė aukštai pakilusi ir degina veidą.

Vieno praeciu batų būta su vinimis. Jis taip skaudžiai mane numynė, kad aš visiškai atbudau ir vykusiai nusikeikiau. Paskui pamačiau, kaip tas batas primynė tokią mažą ir dailią kojytę, kokios dar niekad nebuvau matęs, kad net aš garsiai aiktėlėjau dėl skausmo, kuris ją turėjo ištikti. Paskui mačiau, kaip iš tos basos kojytės pamažu ėmė sunktis kraujas.

Pakėliau galvą aukštyn: j mane žiūrėjo tamsios ir pilnos ašarų akys. Bet keista, kad nė viena ašara nekrito žemėn. Jos vos, vos laikėsi ant blakstienų. Aš ilgai laukiau, bet nė viena ašara ne nukrito, o paskui šiltas nuo krantų vėjas jas išdžiovinė. Nors akyse ašarų jau nebebuvo, bet liko gilus liūdesys, kuris visiškai išblaškė mano miegą. Dabar aš be jokios laiko nuovokos galėjau žiūrėti ir žiūrėti į tas akis, nes tas liūdesys mane gavino, lyg ten būtų buvęs šaltinis. Tokio šviesaus ir gryno, jokios sukotos minties nepaliesto, veido dar niekad nebuvau regėjęs.

Nežinau kiek laiko tai trukdė, kol mergaitė pakilo nuo suolo ir rengėsi eiti. Aš tik dabar apžvelgiau aplinkui: saulė jau buvo nuslydusi vakarinėn dangaus pusėn, o

žmonės sukritę ant dėnio kepę, it žuvys. Laivas stovėjo prie tiltelio, o krante snaudė Vėliuonos piliakalnis.

Aš, nieko negalvodamas, pakilau ir, lyg užkerėtas, sekiau mergaitę. Jos eiseną buvo tokia virpanti ir lengva, lyg balto drugio skridimas. Ant kranto stovėjęs vienintelis žmogus man kažką sakė, bet aš nesupratau.

Ji ėjo krantu. Aš žiūrėjau tik į ją ir į žemę ir man buvo keista, kad jos žingsniai nepaliko jokių žymių, kai, tuo tarpu, aš giliai klimpau į karštą smėlį. Paskui ji pasuko į kelią ir ėjo piliakalnio link, o kai jau buvo ties kalnu, persoko vieškelio griovį ir pašlaitė, po šakota obelimi atsėdė.

Aš priėjau prie jos, nusiėmiau nuo pečių savo ryšulį ir ilgai knisau si po savo daktus, kol ištraukiau svarų skudurą. Ji įdėmiai sekė mano lėtus judesius, bet netarė nė žodžio. Aprišau sužeistą koją ir, kai pakėliau galvą, iš jos akių liūdesys jau buvo dingęs. Į mane žvelgė veidas, kuriame spindėjo vasaros giedra ir jaunystė.

Prisėdau šalia jos, bet prakalbinti nedrįsau. Ji atrodė tokia trapi, lyg snaigė, ir mano žodžiai, kad ir kaip apgalvoti ir švelnūs, neišvengiamai būtų sudrumstę jos svajonę. Mes tylėdami žiūrėjome į tolumą, kur į puikiai išlenktą Nemuno vingį baigė lįsti baltas garlaivio liemuo.

Pamažu vėl grįžo senasis mano nuovargis ir aš pradėjau snausti. Pusiau sapnuoda-

mas girdėjau lėktuvų ūžimą. Paskui duslus trenksmas sudrebino žemę. Mes pašokom ir žiūrėjome į ten, kur gražiam Nemuno vingy buvo dingęs laivas.

Viešpatie... — tarė ji. Tai buvo jos malda ir skundas, nes ji tai pasakė žiūrėdama į aukštą vasaros dangų, kuriame vėl pamažu ėmė skambėti išgąsdintų vytyrių giesmė. Ji vėl atsisėdė prisiglausdama prie storo obelies liemenio, o aš prisiglaudžiau ne tik prie obelies, bet ir prie jos.

Paskui aš sugalvojau ją pabučiuoti, nes taip ilgai šalia mergaitės sėdėti jaunam žmogui netinka. Kai prisilėčiau prie jos taip arti, kad jau jutau veido šilumą, ji tarė:

— Tavo pabučiavimas man labai apsunkintų ir aš niekad nebegalėčiau laisvai galvoti apie savo likimą.

Po tų žodžių aš vėl grįžau į pirmąją padėtį, susirangiau po obelimi ir užmigau.

Kai pabudau, saulė vėl buvo pakilusi virš piliakalnio ir jos išstriži spinduliai mane degino.

Šviesiosios mergaitės nebebuvo.

Grįžau prie upės. Tenai buvo tylu, tikrai keltininkas traukė iš vandens lyną. O kitą pusęj prunkstė pora pakinkytų arklių.

— O tai tu būsi tasai laimingasis žmogus, kuris vakar išlipo iš garlaivio? — tarė jis atyžiai pažiūrėjęs į mane.

— Aš.

— Man keista. Juk tu norėjai plaukti toliau į vakarus. O tą garlaivį netoli — už ano vingio sudaužė. Ir tenai niekas neliko gyvas.

Tie žodžiai mane pritrenkė, it griausmas. Bet keltininkas paskubom ruošė keltą ir aš jį paklausiau:

— O kur ta šviesi mergaitė, su kuria aš išlipau į krantą?

— O, žmogau, tu išėjai vienas.

— Bet ir ji buvo. Gal sakysi — ne?

— Na, ką čia, žmogau, klausinėji tokių niekų. Matai, kad aš turiu skubėti. — Ir jis ėmė irtis į vidurį upės. Staiga visuose kraštuose sugriaudė, bet taip arti, kad jaučiau po savo kojom drebantį žemę. Aš užsimečiau ant pečių savo ryšulį ir nuėjau pagal upės tekėjimą į vakarus. Tuščiame krante liko tik didelės mano pėdos.

— — — — —
Snieguolės vis tebeskrido, švelniai palaidodamos mano praecitį ir žingsnius, kuriuos sąmoningai tą vakarą lėtinau lyg uždelsdamas savo laiką žemėje.

Nejučiom atsidūriau prie salės durų. Iš langų veržėsi šviesa ir kriokianti, galbūt pirmojo karo laikų plėkštelės, muzika. Įėjęs slankiojau pakraščiais, ieškodamas tuščio kampo.

Pajutau, kad užmyniau koją. Tikrai, tai būta labai mažytės kojytės ir jau buvau bepradėdęs mandagiai apgalvestauti savo žioplumą. Bet sustingau žado netekęs: į mane žiūrėjo tos pačios tamsios ir pilnos ašarų akys. Vienok

AR TIKTAI NE PER DAUG?

(Diskusijai)

Viename kitame laikrašty pasirodo nusiskundimų naujai atvykusiųjų lietuvių elgesiu viešose vietose.

Aš nenoriu smerkti vien tik mėgstančius išsigerti. Viskas galima. Bet tam yra vieta, laikas ir saikas. Tačiau kada tie mėgstantieji išgerti geria ne vietoje, ne laiku ir be saiko, jau yra negerai. Yra neginčijamas faktas, kad tik maža jų dalė geria per daug, bet tie kartais prieina net ligi proto netekimo.

Čia patieksiu pavyzdžių iš vienos apylinkės.

Šioje apylinkėje yra aukso kasyklų, kuriose dirba grupėmis po keliolika ar keliasdešimt lietuvių, ukrainiečių, lenkų. Yra jaunesnio amžiaus lietuvių, kurie eina per karčiamas, šokių parengimus ar viešose vietose girti demonstruoja savo "kultūrą": kelia triukšmą, bjauriai keikiasi rusų, anglų ar prancūzų keiksmažodžiais, užkabinėja svečius, svetimos tautos mergaites ar ponias. Kartais pobūvių ar restoranų administracija priversta kviestis policiją tokius asmenis tvarkyti.

Vėliau jie pasklinda po gatves. Neapsieinama be incidentų. Vienoje kempėje gyveno apie 40 lietuvių. Jų tarpe atsirado keletas netinkamai užsilakančių, kurie ne tik karčiamose, bet ir grįžę į kempę kelia triukšmą, daužo langus, trukdo ramų poilsi.

Priminiau tik keletą atsitiktinai pastebėtų blogų pavyzdžių.

Dabar pabandykime pagnarinti tos ydos kilmę. Tie jaunuoliai yra tėvynę aplėdę būdami nepilnamečiais. Jie visą laiką bastėsi svetur be tėvų globos, be tinkamos auklėjimo priežiūros. Jie subrendo karo chaose. Jie neskaity jokios knygos, jokio laikraščio. Nejaudina jų mūsų tėvynėje likusiųjų tėvų, brolių ir artimų baises kančios.

ir šį kartą nė viena ašara nekrito žemėn ir vos-vos laikėsi tarp blakstienų. Išižiūrėjęs įsitikinau, kad tai tos pačios šviesiaplaukės veidas, kurį man priminė didelių snaigčių kritimas. Net ir lūdesys buvo tas pats, kuris pamažu pasikeitė į ramią šypseną ir jį tarė:

— Nėra ko taip baisiai nusiminti. O, be to, šalia manęs yra daug vietos ir gali ramiai atsistoti. Tai labai geras būdas antros tokios nelaimės išvengti — užsisvajojusiam žmogui.

Žinoma, aš atsistodau ir pradėjau abejoti: ar tai vėl nebus sapnas. Bet ašikiai griau-dė žiauri muzika ir poros sukosi tirštuose tabako dūmuose; sapne to niekad nebūna.

— Kodėl tąsyk palikai mane ant Nemuno kranto, kai mes drauge išlipom iš garlaivio? — paklausiau, tvirtai tikėdamas, kad ji atsimins tą nuostabią dieną.

Ji žiūrėjo į mane didžiai nustebinta ir susikaupusi. "Žinoma dabar ji stengiasi atsiminti, o tai yra nelengva — tiek metų praėjus", pagalvo-jau.

— Gaila, — atsiduso ji, — aš esu plaukusi tik per Atlan-tą. Bet vandenynai tėra smulkmena, palyginus su Ne-munu. Plaukti Nemunu — yra mano didžioji svajonė...

Daugiau aš jai to savo nuo-tykio nebepriminiau, nes ir aš pats pradėjau abejoti — ar tik tai nebus buvusi mirtinai nuvargusio žmogaus vizija — neturinti jokių pojūčių su-vokiamų priežastingumo ry-šų su tikrove.

To viso pasekmės jau da-bar gana ryškios ir mums, naujiems imigrantams, liūd-nos... Darboviečių adminis-tracija pradeda su nepasitikė-jimu žiūrėti ir gan griežtai į tai reaguoti. Dėl praleistų darbo dienų, be sąryšio su li-ga, duoda po savaitę ar dau-giau neapmokamų "atosto-gų". Kai kuriems jau pagrą-sė nutraukti darbo sutartis. Tas viskas atsiliepią, gal, ma-žiau mums, bet daug paken-čia ir apsunkina atvykimą naujiems imigrantams.

Šis nemalonumas kompli-kuotas. Iš tokių vyrų tarp-o yra išskolinusių krau-tuvėms. Kai kurie neatsilygi-nę jau išvyko kitur. Praside-da paieškosimai, civilinės by-los ir nepasitikėjimas visais ateiviais.

Kaip nuo to blogo apsisau-goti?

Mano nuomone, čia reikėtų imtis realių, praktiškų ir griežtų priemonių. Neatsižiū-rint kas iš mūsų tautiečių blogai elgtųsi ir tuo žemintų mūsų išeivių tautiečių ir mūsų tautos vardą, reiktų viešai tokius įspėti KLT skyrių su-siurinkimuose, skelbti savo spaudoje nusižengusiųjų ir policijos nubaustųjų pavar-des, juos izoliuoti iš išeivių bendruomenės tarpo. Nuo to, jei keliais nariais ir sumažėtų mūsų skyriai, nesisielokim.

Kadangi tas klausimas nėra atsitiktinis ir kadangi tai lie-čia ne vien tik nusikaltusį as-menį ar asmenis, bet visus mūsų tautiečius, dar daugiau — mūsų tautos garbės klau-simą, todėl kviečiu kitus pla-čiau spaudoje pasisakyti ir šį klausimą padiskutuoti. Ne-leiskim žaizdoms įsisenėti, nes vėliau bus labai ir labai sunku jas pagydyti.

Tegul žino visi — savi ir svetimieji, kad mes su blo-gu kovojame, mes jį iš savo tarpo visomis priemonėmis stengiamės pašalinti.

Tautietis.

Kai ji pakilo išeiti, aš ją lydėjau. Mūsų kelias buvo pa-dengtas grynų sniego sluoks-niu, o virš mūsų galvų dre-bėjo nusiblaivęs viduriemio dangus.

Ji sustojo ties kryžkele ir toliau man eiti nebeleido.

— Nors vardą pasakytum, o šiaip tai vėl liksi mano min-ty tik svajonė, — tariau nusi-minęs.

— Jeigu pasakysiu savo vardą, tada aš būsiu tau tik mergaitė. Žmonės visą amžių lieka ištikimi tik svajonėms, o mergaitėms — ne.

— Jeigu taip, tai aš mirsiu.

— Tai būtų labai puiku, nes mirtis yra vienintelis būdas įamžinti ištikimybę.

Prieštarauti nebuvu reikalo, nes ji buvo pasakiusi tiesą. Ir aš tylėjau.

— Bet nenusimink, — į mane žiūrėjo tamsios, liūdnos akys ir aš buvau tikras, kad tai tos pačios akys, kurios prieš daugelį metų mane iš-vedė iš pražūtin plaukiančio laivo. — Žinai, — tęsė ji, — dabar ir išsvajotos karalaitės turi daugiau rūpesčių ir kas-dienišką vargą. Mane galėsi matyti labai dažnai, bet da-bar aš noriu, kad tu manęs dar daugiau pasiilgtum. Lik sveikas. — Ir jos grakštus liemuo dingo kreivų medžių šešėliuose.

Buvau vėl pradėdas abejoti tikrove; bet gryname sniege pamačiau naujai įmintas pė-das, kurios aiškiai rodė, kad eita dviejų žmonių: vieno — didelėm kojom, o kito — nuo-stabiai mažytėm, kokios labai retai tevaikšto žemėje.

PADEKA

Valerija Rimgailaitė, sun-čiai serganti ligoninėje nuo pat atvykimo dienos ir jau tu-rėjusi bent tris operacijas, nuoširdžiai dėkoja p. Ivaš-kevičienei ir jos dukrelėms už pravestą aukų rinkliavą ir vi-siems aukotojams:

Po \$25: Kanados Lietuvių Centro Taryba.

Po \$5: K. Ivaškevičius, K. Gra-bauskas, A. Gudas.

Po \$4: B. Kisieličius.

Po \$3: V. Zaškevičius.

Po \$2: S. Balčiūnaitė, J. Kuprevi-čius, P. Černienė, V. Valen-tienė, K. Toliušis, J. Skinkis.

Po \$1.50: Gorai.

Po \$1.00: J. Gražys, J. Volodkaitė, K. Gricius, V. Juodys, M. Kizis, A. Latvaitis, R. Simaniukš-tis, P. Bulka, V. Austras, J. Klimas, J. Celkis, A. Gregelis, V. Grigelytė, St. Grigelytė, J. Nevardauskas, B. Rekštie-nė, J. Juocius, A. Matulis, J. Leknickas, A. Morkūnas, K. Kažukauskas, F. Sakrončikas, Br. Staškevičius, A. Ališauskas, P. Kirkus, A. Gaurys, Liesunaitienė, J. Paunksnis, Pr. Rudinskas, L. Katasono-vaitė, K. Rusinas, J. Vilimas, Pr. Mickus, A. Drevinskienė, S. Jucius, P. Vaupšys, J. Turuta, V. Pužauskai, M. Ge-čaitė, J. Ambrasas, A. Smitas, J. Girdžius, P. Povilaitis, M. Patapas, J. Liaudinskas.

Kitų, aukojusių mažiau \$1, pavardžių neskelbiame dėl vietos stokos. Taip pat tų pavardžių, kurios buvo neiš-skaitomos. — Red.

TAUTIEČIAI — BENDRA DARBIAI!

Iš visų vietovių, kuriose gyvena ir dirba nors vienas lietuvis, labai prašome rašyti "Nepriklausomai Lietuvai". Rašykite taip, kaip mokate. Nesvarbu, kad bus ir negražiai ir netaisyklingai parašyta, — svarbu, kad būtų parašyta ir tuo duota žinoti apie save ir darbo sąlygas.

Maistas i Europa per VIENA SAVAITĖ SAFE

SAVE A FRIEND IN EUROPE, Inc.

Montrealo skyrius — 1410 Stanley Street, Montreal, P.Q., Canada. — Tel. BE 4506.

Kaip veikia SAFE? Už kiekvienus \$10.05 kuriuos prisiųsite, SAFE pasiųs jums vieną Skulbos Orderį. Jame jus įrašysite siuntinio gavėjo vardą ir adresą ir pasiųsite oro paštu į Europą. Gavėjas jis pasieks per vieną savaitę ar greičiau. Orderio gavėjas kreipsis į vieną iš Paskirstymo Centrų Vokietijoje, kurie surašyti antroje orderio pusėje, ir jam tuojau pat bus išduotas SAFE pakietas.

Jeigu gavėjas pats negali nuvykti į Paskirstymo Centrą, jis gali įgaluoti kitą, padėdamas savo parašą antroje orderio pusėje. Be visiems gerai žinomo standartinio siuntinio 21 sv. už \$10.05, mes turime sandėliuose Vokietijoje ir Austrijoje siuntinius po

- 1) 11 sv. rafinuoto cukraus už.....\$ 2.45
- 2) 16½ sv. grynų taukų už.....\$11.40

Užsakydami visada nurodykite zoną

SAFE maisto siuntiniai jau ten vietoje ir laukia jūsų užsakymų! Apie šimtą Paskirstymo Centrų Vokietijoje! Rašykite sekantį užsakymą (angliškai arba vokiškai):

SAFE, Inc., 1410 Stanley St., Room 920, Montreal, Q., Canada—Phone: BE 4506.

Enclosed is ☐ Money Order for Dollars (\$.....) for which please send me Speed Vouchers at \$10.05 each, subject to usual SAFE conditions.

Please print YOUR name and address

NAME

STREET AND NUMBER

CITY AND STATE

DO NOT WRITE HERE

Please check Country and Zone below:

☐ AUSTRIA - ALL ZONES

GERMANY

☐ BERLIN (all sectors)☐ AMERICAN ZONE☐ BRITISH ZONE☐ FRENCH ZONE

Or print name of City and Country here

☐

LIETUVIAI KANADOJE

ROLPHTON, Ont.

Daugumas lietuvių, atliekančių darbo sutartis, prieš šventes susilaukė iš Vokietijos savo nekantriai lauktas šeimas. Jiems Kalėdų šventės tikrai buvo dvigubo džiaugsmo šventės. Vieni jų prie darbovietės dar vasarą pasistatė sau kuklius viena-aukščius namukus ir perėjo į juos gyventi iš bendrų barakų. Kiti, kurie neturėjo nuosavų namukų, daugumoje savo šeimas apgyvendino už 40 mylių — apskrities mieste Pembroke.

Kalėdų šventėms turėjome malonią staigmeną — kun. Kulbio atsilankymą. Jis nepamiršo mūsų aplankyti ir sustiprinti dvasioje. Pirmą Kalėdų dieną atlaikė šv. mišias Rolphstone, o antrą dieną — Pembroke. Už tą kun. Kulbiui esame labai dėkingi. Tikime, kad ir ateity mūsų nepamirš.

Čia, barakiname gyvenime, suruošti lietuviškas Kūčias buvo neįmanoma, todėl tą vakarą nemažas būrys lietuvių susirinko prie atskirai rezervuotų lietuviams stalų ir pasidalino plotkelėm.

Po vakarienės p. Žiogarys paskaitė prisiminimus—"Ramybė geros valios žmonėms".

Mažutis.

STRATFORD, Ont.

Tilzenburge ir apylinkėse gruodžio 15-16 dienomis lankėsi kun. V. Rudzinskas, kuris čia aptarnavo lietuvių, lenkus ir čekus, nemokančius anglų kalbos.

Jis taipgi aplankė Sarnia, Ont., kame 12 lietuvių vyrų dirba įmonėse, o 10 mergaičių — šv. Juozapo ligoninėje.

Gruodžio 24 dieną Stratforde buvo suruoštos bendros lietuvių Kūčios, kurios praėjo pakilioje nuotaikoje.

WINNIPEGO NAUJIENOS

— Kalėdų pirmą dieną šv. Povilo Koledžo koplyčioje įvyko pamaldos. Kun. Mc Guire, didelis išvietintųjų (ypač lietuvių) draugas, vokiškai pasakė gražų pamokslą, kuriame priminė sunkią emigrantų būklę. Pamaldose dalyvavo gražus lietuvių būrys. Pamaldų metu giedojo Winnipego lietuvių choras Kalėdines giesmes.

— Kalėdų antrą dieną vakare St. Bonifacio sanatorijoje įvyko koncertas, kuriame dalyvavo solistai p-lė Dauguvietytė ir p. Simonavičius, tautinių šokių grupė ved. p-lės Klimaitės ir p. Simonavičiaus vadovaujamas choras.

Kun. Mc Guire, sveikindamas dalyvius, pareiškė: "mes Kanadoje nieko panašaus neturime ir galime iš Jūsų daug ko pasimokyti". Koncerto pranešėja buvo p. Paliliūnienė, o akordeonu taut šokiams grojo J. Januška.

— Naujų Metų sutikimas įvyko Liet. Klubo patalpose. Sutikime dalyvavo labai daug lietuvių. Čia buvo pajustas gana šiltas senųjų ir naujųjų emigrantų ryšys, nežiūrint to, kad dalis senųjų buvo anksčiau nusišukę į svetimų dievų garbinimą.

Ta pačia proga reikia pastebėti, kad per paskutinį Savivalpos d-jos susirinkimą į vadovybę buvo išrinkti visai nauji žmonės, kuriuos remia ir naujai atvykę lietuviai.

Gyt. Buteika.

SKAUTEMS KANADOJE

Skaučių būrys Kanadoje kaskart vis didėja. Tačiau daug sesių, pasiekusios Kanadą, dingsta be žinios, užmiršta savo pasiryžimus ir gerus norus.

Ne viena iš sesių savo pasyvumą teisingai stoka laiko, energijos, sąlygų suskumui, kalbos mokymusi, giminių lankymu ir panašiom kitom priežastim. Suprantama, kad ne visuomet gyvenimas čia rožėmis klotas. Bet ar gi tu sesių, kurios aktyviai įsitraukusios į darbą, gyvenimo sąlygos lengvesnės? Ar ne visos atvykusios lygiai vienodai neša tarnaitės vargus, arba iš-tisas dienas leidžia tarp braškančių siuvamų mašinų ir dulkių. Visoms lygiai vienodai aktualus kalbos mokymasis, rūpinimasis likusiais artimaisiais Vokietijoje. Vienintelis dalykas, kurio daugumai stinga — tai skautiško pasiryžimo ir pasiaukojimo, tikro įgyvendinimo mūsų obalsio: Dievui, Tėvynei, Artimui.

Kaip tik dabar, šiame neįprastame, o kartais ir per daug sunkiame gyvenime, kiekvienos sesės pareiga labiausiai įprasminėti savo šūkį "Budėk!". Kiekviena sesė privalo išlikti savimi, o išsineštus iš tėvynės tautinius išteklius, ištikimybę ir meilę kenčiančiai tėvynei skiepyti jaunesnėms ir visiems, kurie to viso jau spėjo netek-

ti. Tik nuolatos budėdamos ir dirbdamos, mes galime tikėtis, kad baigsis vieną kartą ši vargana tremtis, sugaus laisvės varpas ir mums prieš akis atsistos nauji uždaviniai.

"Mūsų tautai ir čia tremtyje reikalinga gyvybė. Todėl ne vienas, tuo labiau skautė, neturi teisės pasitraukti nuo šalin, kur nors gerai išsikūrusi, apaugti svetimomis samanomomis ar apsisitraukti maurais, kaip tas nenutekantis vanduo" — rašo vyr. sktn. J. Augustaitytė-Vaičiūnienė. Todėl kiekvienos sesės skautiška pareiga įsijungti į aktyvų darbą ir įsijungti, kol dar ne-vėlu.

Norint galutinai sutvarkyti skaučių registraciją Kanadoje, visi vienetai prašomi atsiųsti šias žinias: vieneto pavadinimas, nario pavardė ir vardas, adresas, patyrimo ir vyresniškumo laipsnis, kokiam vienetai priklausė, pareigos, L.S.S. liudijimo Nr. Taip pat ir pavienės skautės, neturinčios galimybės įsijungti į vienetus, prašomos atsiųsti tas pačias žinias. Siųsti: Liucija Katasanovaitė, 689 Beatty, Verdun, Montreal, Que.

Įvairiais klausimais ir informacijom kreiptis pas sesę L. Katasanovaitę arba L.S.S. Sesių įgaliojimą Kanadoje pskt. Ireną Kemežytę, 3950 Van Horne, Montreal, Que. Psktn. I. Kemežytė.

Mielam mūsų bendradarbiui

BENIUI RINKEVIČIUI

dėl Jo motinos ir sesers mirties Lietuvoje reikiame nuoširdžią užuojautą

Carter Construction Co Pont Anne, Ont.
lietuviai bendradarbiai.

Kunigo ir komunisto kova

Italų Cagliari mieste aną dieną įvyko įdomi dvikova tarp kunigo Lombardi ir komunistų vado Spano. Jie sutarė viešu svarstymu išspręsti klausimą: "Žmonijos gerovei, kas, krikščionybė ar komunizmas?"

Svarstymas buvo suruoštas, nelyginant viduramžių aristokratų dvikova su kardais. Mažoje saliuokėje įleista griežtai apribotas žiūrovų skaičius: 20 katalikų ir 20 komunistų. Vyriausis svarstytojai turėjo pagelbininkus.

Paskirtą valandą, kunigas pasakė savo kalbą, kur, tarp kitko, pareiškė: "Žmonija savo klausimus teiškai sprendžia krikščionybė arba komunizmu. Komunizme daug gero, bet viskas kas gera tavyje, drauge Spano, yra ne iš tavo komunizmo, bet iš tavo krikščioniškumo. Mes nepriešingi komunistams, kurie siekia visuomenei gerovės, bet mes griežtai stojame prieš materialistinę pasaulėžiūrą, kuri atmeta dvasines vertybes ir siekia vieno luomo diktatūros, nes tokia diktatūra, galiausiai, patenka į vieno diktatoriaus nagus. Tegul krikščionybė žadina viską kas krikščioniška komunizme."

Po to, kalbėjo komunistas Spano. Jis pasakė: "Dvasinė vyriausybė privalėtų pa-

smerkėti jūsų tikrai šėtonišką puikybę. Jūs kalbate apie dvasines vertybes, bet einate su Amerikos kapitalizmu. Jūsų mokytojas (čia komunistas nurijo seilę ir pataisė)... tai yra, mūsų mokytojas, Jėzus Kristus, sakė, jo karalystė ne šio pasaulio. Bažnyčia atsisakė nuo evangelijų, ir jų žmoniškumo."

"Tas netiesa," kunigas Lombardi atsiliepė. "Mes stovime už drąsias visuomenines reformas, teisingesnį nuosavybės paskirstymą, pašalpą reikalingiems. Mano didžiausia viltis šią valandą, Spano, kad jūsų siela būtų išganyta. Dėl to aš mielu noru atiduočiau savo gyvybę, nors ir aš pats esu nevertas nusidėjėlis."

Spano vėl paantrino savo materialistines pažiūras. Po to, abu padavė viens kitam ranką, ir apsikabino. Bet — neįvyko nei krikščioniško, nei marksistinio stebuklo. Dvikovinė vienas kito nenugalėjo, o 20 katalikų ir 20 komunistų žiūrovų išsiskirstė, akimis vienas kitam peilius mėtydami.

Nei vienas, nei kitas nepriiminė, kad geriausia gyventi demokratinių piliečių demokratiniu būdu leidžiamais įstatymais, kuriuos žmonės, be durtuvų ar lagerio, pildo.

Blain Mathe jau dvylika metų linksminas kanadiečius savo muzika, dainomis ir pokštais su savo grupe "It's the Happy Gang" per radiją.

KAIP JAUČIASI JUGOSLAVIJON SUGRĮŽUSIEJI KANADIEČIAI

"U.S. News and World Reporters" žurnalas deda pranešimą savo korespondento iš Belgrado apie tai, kaip vyksta tiems šimtams kanadiečių jugoslavų, kurie Tito propagandos pavilioti sugrįžo "tėvynės atstatyti". Kaikas, sako korespondentas, radęs ko laukęs, tačiau vienas, kitas, grįžęs su savo automobiliu ir keliom ūkio mašinom stačiai pasakė: "Būvau kvailas!" Tito konfiskavo mašinas ir auto. Kai kurie grįžusiųjų iš savęs karčiai juokiasi, sakdami, priklausą sugrįžusių kanadiečių klubui. Jo nariai, esą, turį susieiti kas penktadienį. Pirmininkas išsiimęs plaktuką iš stalčiaus ir suduodęs juo sau per galvą, po to paduodęs plaktuką kitiem nariam, kad ir jie sau kokseltų. Taip visi nariai, vienas po kito sudavę plaktuką sau per galvas, išsiskirstą graudendami, kad grįžo tėvynėn.

MARGUMYNAI

Iš Londono pranešama apie vyrą, nubastą 4 svarais sterlingų už laikymą arklio miegamajame. Paklaustas, kodėl taip darė, jis atsakė: "Man buvo nuobodu miegoti..."

Laiskas redakcijai

Gerb. p. Redaktoriau, prašau neatsisakyti įdėti "NL" mano atsakymą į — alpuko užmetimus dėl dekoracijų.

21-me "NL" n-ry buvo įdėta — alpuko pasirašyta korespondencija iš Val d'Or, kurioje aš esu kaltinamas, kad išvažiudamas iš kasyklų, išsivežęs mano nutapytas dekoracijas su tikslu pasipelninti ir pakenkti planuojamam Norandoje koncertui.

Į nedrįsusio pasirašyti korespondento užmetimus neat-sakiau. Tačiau kada tas pat pakartota 25-me "NL" n-ry, esu priverstas pasisakyti.

Baigęs darbo sutartį ir išvažiudamas iš Halet, dekoracijų neišsivežiau, bet jas palikau pas Val d'Or skyrusias grupės atstovą p. Vincą Ignatavičių, o dalis jų yra likusi Val d'Ore. Jos ir dabar, turbūt, ten tebėra. Tai, rodos, turėjo žinoti ir korespondencijų autorius.

Palikęs dekoracijas, aišku, negalėjau nei kam nors pakenkti, nei pasipelninti. Jei korespondencijoj minimam koncertui Norandoje dekoracijos nebuvo panaudotos, tai jau ne mano kaltė, bet yra, matyt, kieno nors tuščios ambicijos reikalas.

Minimas korespondencijoj honoraras, apie kurį — alpukas taip primygtinai kartoja, bet kurį jis vengia įvardinti, sudaro 25 dol. Aš nenorėčiau

MUSU SPORTAS

Hamiltono lietuvių sporto klubas Major krepšinio lygoje

Hamiltono krepšinio vadovams nusprendus priimti Lietuvių sporto klubo krepšinio komandą į Major Lygą, gruodžio 30 d. lietuviai turėjo pirmą sunkią kovą prieš tos lygos komandą Zions Excelsiors. Nežiūrint treningo stokos Lietuvių sporto klubo krepšininkai parodė gražų žaidimą ir davė Zions Excelsiors sunkią ir pilną susijaudinimų kovą.

Atsilikę žaidimų metu 5-6 taškais, paskutiniame ketvirtyje mūsų žaidėjai užkūrė tokią spartą, kad Excelsiors kapitalas bematant sutirpo ir normalus rungtynių laikas baigėsi lygiomis 38:38.

Deja, pratęsimas visos ge-

ros dvasios apleido mūsų žaidėjus ir Zions Excelsiors pasiekė, anot "Hamilton Spectator", "sūrią ir laimingą pergalę" — 52:43. Pratęsimas Zions Excelsiors krepšininkams pavyko 4 labai tolimi metimai, kas ir atnešė jiems pergalę.

Lietuvių sporto klubo ekipa sudarė: Miežitis 19, Mickūnas 13, Panavas 2, Strikas 2, Pilkauskas 2, Diglys, Bulionis 5. A. Miežitis yra latvis ir Vokietijos latvių rinktinės žaidėjas, visi kiti yra žaidę įvairiose lietuvių komandose Vokietijoje ir sportu besidominčiai visuomenei pažįstami.

A. R.

Austrijos lietuviai praso pagalbos

Austrijos Lietuvių Taryba

Austrijos Lietuvių Taryba esanti Linco mieste, per "NL" kreipiasi į tautiečius, atvykusius iš Austrijos: "Keletą metų jūs buvote Austrijoje kartu su mumis. Gyvenote tuose pačiuose barakuose, eidavome kartu į darbą... Pažinome vieni kitus..."

Šiuo metu Austrijos teritorijoje gyvena dar 750 tautiečių. Išvykus pačiam tvirčiausiam ir energingiausiam alementui, kultūrinis ir savišalpos darbas sumažėjo ar net visai nutilo. Gi nutrūkus šalpos darbai per tautines šalpos organizacijas, daugelio mūsų tautiečių materialinė padėtis pablogėjo. Ypač apverktina padėtis senelių ir li-

gonių. Apie jų gyvenimo sąlygas jums nereikia pasakoti. Tautiečiai! Mes kreipiamės į jus.

Jums nereikia aiškinti, kas tie, kurie pašalpos reikalingi. Jūs žinote juos. Pasirinkite bent vieną asmenį ar šeimą ir šelpkite juos. Ruoškite drabužių pakietukus ir siųskite jiems tiesiogiai. Užpirkite CARE ar kitokius pakietus. Jums žinomi ir kiti šelpimo būdai.

Tautiečiai atvykę iš Austrijos! Jus mes laikome savo draugais ir rėmėjais. Jūs geriausiai pažįstate vargą ir vargstančius — padėkite jiems! Austrijos Lietuvių Tarybos vardu: Dr. J. Jakštas, Povilas Kriščiūnas, Dr. P. Neniškis."

IS TABORO ATEINA PAGALBA

Amerikietį J. Bačiūną ir jo Taboro farmą žino ne tik tai amerikiečiai ir amerikonai, bet ir visame žemės rutulyje gyvenantieji lietuviai. Reklamos jam nereikia. Bet yra faktų, kurie neišvengiamai verčia rašyti ir apie Taboro farmą ir apie jos savininką J. Bačiūną. Tuos faktus patiekia iš Švedijos ten persikėlęs Juozas Gaigalas, kuris rašo:

"Kokia gi nauda iš to lietuvių kurortininko Juozo, kaip jis save vadina, o amerikona! vis jį krikštyja Joe? O nauda tokia... Ne gana, kad jis moka bižnius sudaryti, bet... tas nuoširdus Taboro farmos "gaspadorius" labai ryžtingai moka parašyti lietuviams tremtiniais affidavitus ir pasiųsti į Vokietiją, ne du-tris, bet dvidešimčiai-trisdešimčiai šeimų... Jau p. J. J. Bačiūno affidavitais atvažiuavo į Ameriką Kauno vaikų ligų specialistas dr. Trečiokas ir op. dainininkas, žymusis mūsų rašytojas Stepas Zobarskas su šeima, Lietuvių tautoskos "žiurkė" prof. Assas Balys, o kiek dar kitų darbščių lietuvių!..."

gerb. — alpuką palaikyti per dideliu obskurantu ir aiškinti jam savo dekoracijų pagaminimą kasykloj bunkhouso sąlygose.

Aš manau, jis tai turėtų labai gerai žinoti. O vistiek dekoracijos tiek pirmam — 1948.VI.15. minėjimui, tiek antrajam — 1948.IX.8. koncertui buvo padarytos ne dėl honoraro ir ne dėl pasipelnymo.

Tas p. Juozas "nenurimsta" ir dabar. Jis siunčia ir siunčia darbo ir buto garantijas, kas tik lietuviška širdimi padėjuoja, kas tik pasako, kad man, lietuviui, bėda yra. Jis stengiasi ištiesti pagalbos ranką ne vien taip vadinamiems "baltakaunieriams", bet paprastiesiems darbininkams, kurie Amerikoje neturi giminių, užtarėjų, artimųjų...

Aplink savo farmą p. Bačiūnas yra suorganizavęs jau keturis lietuviškus ūkius seniau. O po šio karo p. Bačiūnas savo Taboro farmoje ėmė kurti lietuvišką koloniją... Ten dabar yra nuolatos apsigyvenusi Savičiaus šeima (su dviem mažais vaikučiais), parvykę iš Vokietijos ir jau darbuojasi daugiau metų; nuo pr. metų gruodžio J. Gaigalo šeima (su dviem mažais vaikučiais) parvykę iš Švedijos, T. Sperlingas iš Švedijos. Laukiama keleto šeimų parvykstant iš Vokietijos, kurioms jau turi parpošes darbą ir tinkamas patalpas.

Tai, prie kitų gerų JAV ir Kanados lietuvių labai geras dar daugeliui pavyzdys".

mo. Tą, aš manau, labai gerai žino tiek korespondencijų autorius, tiek kiti tų minėjamų organizatoriai. Bet ne čia esmė, o ten, kur korespondentas, neturėdamas gėdos, rašo, primeta man pasipelnymą, norėdamas pigiai ižieisti ar, gal, šitaip išgarbindamas "padėkoti" už mano darbą. Reiškiu pagarbą

Br. Grikenis.

2450 ST. CATHERINE E. — — — MONTREAL
Viena minutė kelio nuo Lietuvių Klubo

- - Mike Grocery - -

SAV. MIKAS REINETAS TEL. CH. 0989
Alus. Didžiausias įvairių prekių pasirinkimas. Geriausia vieta siuntiniams paruošti siuntimui į Europą. Vietoje supakavimas ir pašto pataravimas be atskiro atlyginimo.

CRANK GRINDING

CYLINDER BORING

J. Ambrasas — L. Rugienius

MONTREAL MOTOR REBUILDERS

AUTO PARTS AUTOMOTIVE MACHINISTS
MOTORS REBUILT & EXCHANGED

585, Prefontaine St.
corner St. Catherine

FRontenac 0879

VERTINGOS KNYGOS

1. Lithuania Through The Ages by Dr. A. Šapoka, 160 psl., 200 iliustracijų \$2.00
2. Lithuanian Folk Art by Dr. J. Baltrušaitis, 208 psl., 256 iliustracijos \$2.50
3. Lithuania — Country and Nation, 64 psl., 39 iliustracijos ir žemėlapis \$0.50
4. Lietuva — tas pats leidinys lietuviškai \$0.40

Knygos tinka svetimiesiems ir lietuviams seniau iš tėvynės išvykusiems, nes jose gražiais paveikslais yra pavaizduotas pastarųjų metų Lietuvos gyvenimas. Jos labai tinka Kalėdų dovanom. Nr. 1 ir 2 ištikrųjų yra albumai, galį papuošti kiekvieną salioną. Užsisakyti šiuo adresu: A. Šapoka, 3—4th Ave, Ville Lasalle, Montreal, Que.

TEL. KE 3881

G. G. J.**DAŽOM IR DEKORUOJAM KRAUTUVES,**

restoranus, viešbučius ir namus. Darom iškabas reklamas ir užrašus ir atliekam namų remonto darbus iš vidaus ir lauko.

Darbą imame ir už Toronto ribų.

1414 DUNDAS STREET W
TORONTO, Ont.

Jau išėjo iš spaudos didelis
V. Pėteraičio
Lietuviškai — angliškai

ŽODYNAS

apimantis per 30.000 liet. žodžių, arti 600 pusl. normalios knygos (21x15 cm.) formato, gerame popieriuje, kietais viršeliais. Kaina \$6.00. Pinigus su užsakymu siųsti:

Ieva Pėteraitytė,
47 Cote St. Catherine Road
Montreal, Que.

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ZINOMAS
LAIDOTUVIU

DIREKTORIUS
J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJŲ VISADA PASIRUOŠES PADETI

2102 FULLUM ST.

AMherst 0694

Jei Jums reikalingas elektrinis darbas šaukite

Virball Electric, Reg'd

TEL. DO. 3655

Lietuvis Elektros Kontraktorius

Darbas garantuotas — Greitas patarnavimas

Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas

Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis

Savininkas: STASYS VIRBALAS, TEL. DO. 3655

816 Jean Talon, W. Montreal**PAIESKOJIMAI**

— Linkevičius Juozas, kilęs iš Vidiškių miestelio, Ukmergės apskr. ir Griškevičius Kazys, kilęs iš Vengravos km., žemaitkiemio valsč., atvykęs į Kanadą prieš apie dvidešimt metų, prašomi atsiliepti kaimynai Stefai Linkevičiūtei-Paškonienėi, taip pat kilusiai iš Vidiškių, šiuo adresu: Stefa Paškonienė, 19 Wilton Ave., Kitchener, Ont.

— Pocienė, Kazio Pociaus žmona, gyvenusi savo namuose Šiauliuose, Tilžės g-vė 113 ir turėjusi Gegužių dvaro ūkį, ieško: Balčiūnaitė Stefa iš Šiaulių m. Tilžės g-vės 117. Dabartinis adresas: Stefa Balčiūnaitė, Berwick, Nova Scotia.

Medkirtys Nr. 165 (Cp. "M") Jonas Višinskis prašomas skubiai atsiliepti Henrikui Kučinskui 162 Young St., Welland, Ont. Reikalas liečia pinigus!

— Stasys Šimutis, kilęs iš Šerikų km., Šilalės valsč., Tauragės apskr., Kanadon atvykęs apie 1929 metus, ieško: Pr. Linkevičius, O'Brien, Ontario, Via Elk Lake.

— Vincas Asmonas, gimęs Jurgalių km., Vilkaviškio ap., atvykęs į Kanadą 1913 m., gyvenęs Montreal, P. Q., ieško Juozas Traskauskas. Kreiptis į "NL" administraciją.

DĖMESIO!

Didelis mažų ir didelių

TABAKO UKIU

PASIRINIMAS

Delhi-Simcoe, Ont., apylinkėse. Lengvas išsimokėjimas. Kas norite įsigyti vertingus tabako ūkius, kreipkitės ar rašykite:

I. W. KOCIUK

Real Estate Broker

James St., Delhi, Ont.

— Kalbame lietuviškai. —

Lietuvis batsiuvis
Toronte

Pardavinėju naujus ir taisau senus batus. Lietuviams papigintos kainos!

J. ASTRAUSKAS,

1414 Dundas St. W.

TORONTO.

Telef. KE 3881.

Lietuviai-ės, atlankykite

Lietuviska Svetaine

633 CHURCH AVE., VERDUN, MONTREAL
TEL. TR 0141

Lietuviškam stiliuje naujai išremontuotos patalpos, geras patarnavimas, įvairūs valgiai ir gėrimai.

Savininkai: M. ŠUKYS ir P. NIAURA.

Užsuk pailsėti ir paragauti šalto alaus į

- - MAPLE LEAF - -

670 CRAIG ST. West, MONTREAL, TEL. PL 0394

Lietuvių saliuonas, alus, užkandžiai. Naujai atremontuotos patalpos.

Savininkai: Kazys KARPUS ir Aleksas NORIS.

2820 ALLARD ST.,

Montreal 20.

Tel. TRenmore 1135

VICTORIA

CLEANERS & DYERS CO.

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome nuo lietaus apsiastus, dėl kurių uždedame "Drex", kas neperleidžia vandens ir duoda graženę išvaizdą.

Taipgi valome visokios rūšies karpetas ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius.

Kiekvieną orderį pajimame iš namų ir pristatome į namus.

Už musu atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRenmore 1135 (galima pašaukti lietuviškai).

Lietuviai savininkai:

J. Kriaučeliūnas

A. Majauskas

J. Matulaitis

Mesine ir maisto produktai

SAVININKAS JUOZAS PAPLAUSKAS

1918 Frontenac, Montreal

TEL. FA 0209

Lankydami gražiąją Montrealo vasarvietę Ville Lasalle aplankykite

LIETUVISKA SVETAINE

Edward St. 7682, Montreal

Įvairūs užkandžiai, šilti ir šalti gėrimai, lietuviška muzika.

Neužmiršk Padėti Tremtiniui!**AID OVERSEAS, INC., 4851 S. ASHLAND AVE., CHICAGO 9, III.**

TEL. YARDS 7-1121

Aid Overseas, Inc. siunčia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSSR. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo. Jei adresas nesurandamas, pinigai grąžinami. Pristatymas trunka tarp 14-18 dienų. Užsakydami aiškiai parašykite savo ir gavėjo adresą, siuntinio numerį ir jo kainą. Aid Overseas, Inc. maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicago* siunčiami AIR MAIL.

UŽSAKANT DIDESNIUS KIEKIUS DUODAMA NUOLAIDA.

Siuntinys Nr. 1 — \$7.60

2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. salami dešros
2 sv. (be 2 oz.) ken. bekon.
1 dėžutė (400 gr) margar.

Siuntinys Nr. 3 — \$7.20

4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. kiaulienos mėsos

Siuntinys Nr. 5 — \$5.50

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. marmelado
2 sv. pupelių kavos
2 sv. cukraus
1 sv. margarino

Siuntinys Nr. 8 — \$2.95

4½ sv. cukraus
5½ sv. kvietinių miltų

Siuntinys Nr. 10 — \$6.80

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. pupelių kavos
1 sv. šokolado

SIUNTINYS Nr. 12 — \$5.95

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
3 sv. pupelių kavos
2 sv. cukraus

Siuntinys Nr. 14 — \$6.40

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. cukraus
1 sv. marmelado
1 sv. kiaulienos mėsos
2 gab. tualet. muilo

Siuntinys Nr. 19 — \$9.95

4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. marmelado
4 sv. degintos kavos
4½ sv. cukraus
2 gabalai tualet. muilo

Siuntinys Nr. 21 — \$6.70

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. pupelių kavos

1 sv. šokolado
14 oz. kondens. pieno.
2 gabalai tualet. muilo

Siuntinys Nr. 22 — \$5.25

5 sv. grynų kiaulinių taukų
(Tik į Vokietijos Br. ir US Zonas ir eina 3-4 sav.).

Siuntinys Nr. 23 — \$6.40

5 sv. rūkytų lašinių
5 sv. pupelių kavos

Siuntinys Nr. 24 — \$11.80

5 sv. rūkytų lašinių
3 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
5 sv. pupelių kavos
2 sv. marmelado
2 sv. sūrio 40% riebumo

R Ū B A I

A. Vyriškas kostiumas

3½ jardų vilnonės medžiagos su visais priedais (100% Virginijos vilna) .. \$ 23.95

B. Moteriškas kostiumas

2¾ jardų vilnonės medžiagos su visais priedais (100% Virginijos vilna) .. \$ 21.95

P I N I G A I

a. Pervedami Vokietijon, iš skyrus Rusų zoną:

už \$5.00 — DM 50.00

už \$8.50 — DM100.00

b. Vokiečių banknotai:

už \$4.50 — DM 50.00

už \$8.00 — DM100.00

MONTREALO ŽINOS

KLT Montrealo skyriaus susirinkimas

Sausio 9 d. Montrealo lietuvių Parapijos svetainėje įvyko Kanados Lietuvių Tarybos Montrealo skyriaus eilinis narių susirinkimas, kurio dienotvarkėje buvo: praėjusiojo susirinkimo protokolo skaitymas, naujo „NL“ red., J. Kardelio, žodis, KLT statuto svarstymas, KLT suvažiavimo šaukimo klausimas ir sumanymai.

Gausiai susirinkusieji nariai gyvai svarstė dienotvarkės punktus, net, gal, neįprastai gyvai, bet neišėjo iš teisėtumo vagos ir labiau išryškino savo principus, kurių tema kalbėjo ir naujasis „NL“ redaktorius, pabrėžęs, kaip ir Toronto skyriaus KLT susirinkime, bendrųjų tikslų, bendrojo darbo ir vienybės reikalingumą. Jo kalbos, kuri buvo gražiai pritariama, vedamoji mintis buvo: Kanados lietuviai, paskelbę visų visiems amnestiją dėl praeities, palikę šalyje ideologinius, srovinius ir partinius savo siekimus, gali ir turi dirbti vieningai ir siekti didžiųjų tautos tikslų, kurių viršūnę sudaro Lietuvos Nepriklausomybė.

Iš susirinkime vykusių diskusijų, nuomonių pasireiškimo ir balsavimų ryškėjo, kad Montrealo visuomenė remia demokratinį, nežiūrint srovių (išskyrus bolševikus), ideologinių skirtumų bei religinių įsitikinimų vieningą visų lietuvių darbą nepartinę ir nesrovine kryptimi, kaip yra nusistačiusi ir Kanados Lietuvių Centro Taryba.

Dėl KLT statuto konstatuota, kad organizacija, dabar sudaroma iš pavienių asmenų, jau negali palaikyti Kanados Lietuvių Tarybos vardo, nes šiuo vardu atstovaujama (ir ligi šiol) visų Kanados lietuvių sudaromoji organizacija, kuriai tas vardas ir tinka. Šią mintį tvirtai palaikė Parapijos klebonas kun. Bobinas, įsakmiai nurodęs, kad tas vardas Kanados lietuvių dar sieja ir su JAV lietuvių, kurie taipgi turi Tarybą.

Diskusijose dėl suvažiavimo KLTCLT nuomonė, kad svarbiausias jo tikslas yra — sudaryti bendrąją visų Kanados lietuvių organizaciją, kuri galėtų veikti visų Kanados lietuvių vardu, buvo daugumos palaikyta.

Suvažiavimo atidėjimas paremtas tuo, kad daugelio organizacijų susirinkimai jau praėję ir joms reiks šaukti naujus susirinkimus, kurie galėtų išrinkti į suvažiavimą atstovus, o tam reikia daugiau laiko. Bet KLTCLT Tarybos fiksuotoji data — kovo 26-27 dienomis bus teseta.

Susirinkimas išrinko komisią, kuri paruoš Vasario 16 dienos minėjimą.

Klubietis.

Draudimo draugija Mėlynasis Kryžius

praneša, kad naujų narių registracija baigiama šį sekmadienį — sausio 16 dieną. Sekanti registracija bus tikrai po 6 mėnesių. Visi, norį būti Mėlynosio Kryžiaus nariais, registracijos reikalais prašomi kreiptis šiuo adresu: Mrs. Petronėlė Juškevičienė, 2576 Sheppard Street, Montreal, Que. Telefonas: FR 8934.

Sv. Elzbietos 30 metų sukaktis

Sekmadienį, sausio 16 d. 4 val. po pietų Parapijos svetainėje įvyks draugijos suvakčiū paminėti

VAKARIENE

su šiltais užkandžiais ir gėrimais.

Po vakarienos — šokiai.

Įėjimas: \$1.25.

Bilietai bus parduodami vietoje.

Knygu Leidykla Kanadoj "ATZALYNAS"

GAUNAMOS

Reikalingiausios knygos

Kamantausko — "Anglų kalbos Gramatika" ... \$0.70
 Anglų kalbos Pasikalbėjimai (kišeninio form.) ... \$0.70
 Anglų kalbos Skaitymai (kišeninio form.) ... \$0.50
 Herlito "Anglų Kalbos Vadovėlis" (gauta mažai) ... \$1.00
 Vaižganto — "Pragiedruliai" I-II dalis ... \$2.00
 Vidūnas ... \$0.50
 Švaisto — "Paskutinį Kartą Tave Klausiu" Romanas \$0.60
 J. Baltrušaitis — "Žemės Pakopos" Poezija ... \$0.50
 Aistija — Kišeninis Kalendorius. Kieti apdarai ... \$0.50
 J. Miškinis — "Žmogaus Kūnas ir Higiena" ... \$0.80
 A. Giedrius — "Tėvelio Pasakos". Iliustruota ... \$0.50
 Kultūros žurnalas "AIDAI" Nr. 18. Iliustruotas \$0.60
 Skirtas Mažajai Lietuvai ... \$0.60
 Kultūros žurnalai: "GINTARAS" antrosios knygos ir "ŽINGSNIAI" nr. kaina \$0.50.
 B. Babrauskas. "LIETUVOS KELIU" I ir II dalis. Didelis formatas, 362 pusl. Vertingiausias mūsų liaudies ir žymiųjų rašytojų darbų rinkinys. Kiekvienam išeiviui įsigytina knyga. Kaina I-II dalis. ... \$1.60
 Alė Rūta-Nakaitė. "LIKIMO KELIU". Pirmoji žinomios rašytojos rinktinė novelių knyga ... \$0.80
 J. Švaistas. "SIELA LAGAMINE". Iš nepriklausomybės laikų pažįstamo rašytojo naujausios novelės LIETUVA, ŠALIS MANO BRANGIOJI. Lietuvos vaizdų albumas su paaiškinimais anglų kalboje. Tinkamas kaip reprezentacinė dovana svetimtaučiams. Gražus stalo papuošalas ... \$1.00
 LIETUVOS ŽEMELAPIS. Keturių spalvų. Vidutinis formatas ... \$0.30
 Tautos Zenklas VYTIS. Kambrinis formatas. (26 x 33 cm.) ... \$0.30
 Dar šiandien su laiškų siųskite ir pinigus. Pageidaujamas ... \$0.30
 ... knygas gausite sekančią dieną. Rašykite: ...
 "ATZALYNAS" 7655 Central St., Ville Lasalle, Montreal 32, Canada.

LIETUVIAI "NEPR. LIETUVAI" AUKOJO:

Kasperavičius Motiejus — \$3; Sasnauskas Julija ir Stankūnas Jurgis — po \$2; Staneika Jonas, Kuras Antanas, Ramonaitis Petras, Masys Pranas, Grigalius Juozas, Veškevičius Povilas, Zdanavičius Stasys ir Birbilas Zigmas — po \$1. Viso \$15.

Aukotojams širdingas "NL" ačiū.

PIRKO ŠERUS

"N. Lietuvos" b-vės šerus pirkto šie Rolphoton, Ont., lietuviai (po 1 šerą): Šalna Leonas, Pikelis Juozas, Jokūbauskas Stasys, Znotinas Bronius, Vaidotas Jonas ir Račiūnas Povilas. Viso \$60.00.

Visiems šerus pirkusiems nuoširdžiai dėkojame.

"Nep. Lietuva".

"Nepriklausomos Lietuvos" akcininkų dėmesiai

Ateinančią savaitę bus pradėtas "NL" bendrovės akcijų (šerų) akcininkams išsiuntinėjimas. Visi pirkusieji akcijas, bet pakeitusieji savo gyvenamąsias vietas bei butus, maloniai prašomi pranešti naujuosius savo adresus.

Taipgi pranešama, kad šerų pardavimas eina ir toliau. Vieno šero (akcijos) kaina 10 dolerių. Pinigus už akcijas prašome siųsti adresu: "Nepriklausomos Lietuvos" bendrovei. 3 Fourth Ave., Ville Lasalle, Montreal, Que.

Sausio 23 dieną — "Aušros sūnūs"

Visais laikais lietuvių tauta save gaivino savo kūryba, savo menu. Lietuvė motina augino vaikus giedodama ir dainuodama jiems savo gražias dainas ir giesmes ir tuo, anot poeto, "į krūtinę skausmą savo liejo nežinla". Lietuvos kova už laisvę, už savo teises ejo didele dalimi per meną. Laisvės aušrai bebrėkstant, lietuvis darė vakarus — vaidino ir dainavo kiojimuose. Ir dabar, emigracijoje ar tremtyje, lietuvis efektingai kovoja už savo teises taipgi menu pasiremdamas.

Nenuostabu, kad prie KLTCLT sudaryta Meno sekcija, kuri dirba. Jos darbo vaisius — sausio 23 d. 5 val. p.p. Parapijos salėje statoma S. Čurilionienės drama "Aušros sūnūs". Vaidinime, kuriam sekcija ruošiasi jau apie pusmetį, dalyvauja 13 asmenų. Režisuoja p. Barauskas, dekoracijos p. O. Griškelytės. Bilietai prie įėjimo.

RANKDARBIŲ PARODA

1948 m. gruodžio mėn. 18 d. 16 val. Kanados Rankų Darbų Draugija, Montreal, suruošė savo patalpose Peel Str. 2025 Nr. naujai atvykusių į Kanadą įvairių tautybių rankų darbų parodą, kuri tęsis iki 1949 m. sausio mėn. 15 d. Joje dalyvauja lietuviai, latviai, estai ir ukrainiečiai. Parodą atidarė Kanados Rankų Darbų Draugijos pirminkė p. Lighthall.

Baigdama savo kalbą ji pristatė ir parodą atvykusiems svečiams tos draugijos ilgametį prezidentą Dr. Gibbon, specialiai atvykusį iš Toronto.

Lietuvių skyriuose dalyvauja p. A. Tamošaitienė su savo Dailės Studijos grupe.

Reikia stebėtis, kad p. Tamošaitienė ir studentės, atlikdamos sutartį, po dienos darbų, per tokį trumpą laiką galėjo tiek daug nuveikti. Parodoje išstatyti kilimai: Eglė Žalčių Karalienė, Mano Tėviškė, Užburtoji Pilis ir Ruginapūtė; tautiniams drabužiams audeklai, kaišytos prijuostelės, tautinės lėlės, raštuoti mežginiai, pirštinės ir kt.

TORONTO ZINIOS

Suprojektuotas paskolų — pašalpų fondas tremtiniams remti.

Kanados Lietuvių Tarybos Toronto skyrius, reguliariai kas mėnesis rengdamas savo skyriaus susirinkimus, apsvaisto daug aktualių ir svarbių lietuviams klausimų.

Viename iš tokių periodinių susirinkimų kilo sumanymas įsteigti paskolų ir pašalpų fondą, kurio projektui sudaryti buvo išrinkta komisija iš trijų narių: iniciatoriaus p. Sadausko, p. Jokubyno ir p. Kardelio. Iniciatoriaus mintis buvo i: visi dirbantieji kas mėnesis tam fondui skolina po vienos dienos uždarbį. Iš tų įnašų susidariusio fondo jau galima būtų finansuoti tremtiniams, kurie negali rasti kitokios paramos, kelionės apmokėjimą. Komisijai pritarus, J. Kardelis paruošė fondo projektą, kurį svarstys KLT Toronto skyriaus susirinkimas.

Paskolų-pašalpų fondas numato: Tremtiniams lietuviams į Kanadą padėti persikelti ir jau Kanadoje gyvenantiems į sunkumus patekusiems sušelpiti prie KLT Toronto skyriaus steigiamas paskolų-pašalpų fondas.

Fondo lėšas sudaro narių įnašai, jų paskolos, visokios aukos ir kitokios pajamos. Fondo nariais yra visi asmenys, įnešę po 100 dolerių arba raštu pasižadėję kas mėnesį įnešti po vienos dienos uždarbio sumą ir tai vykdyti. Fondo nariai visuotiniame susirinkime renka valdybą, kuri kontaktuoja su KLT Toronto skyriaus valdyba, valdo bei tvarko fondą, sprendžia paskolos bei pašalpos duotinumą.

Paskolos rūpintojas privalo fondo valdybai pateikti notarinį paskolos gavėjo pasižadėjimą, kad jis paskolą grąžins fondui dvejų metų bėgyje po atvykimo Kanadon. Paskolos rūpintojas yra pirmasis paskolos garantas ir jis parūpina dar du kreditinguos garantus. Visi garantai yra atsakingi įstatymine tvarka už paskolą. Už paskolą imama 5% palūkanų.

Pašalpos išduodamos jų gavėjo ar jo įgaliotinio parašu ir turi būti grąžintos fondui

Kazimieras Merkevičius

labai nuoširdžiai dėkoja visiems jį užjautusiems didelėje nelaimėje, mirus žmonai Konstancijai Merkevičienei, lydėjusiems jos palaikus į kapines, sudėjusiems ant kapo gėles ir kitaip jį užpautusiems. Neturėdamas galimybės padėkoti kiekvienam skyriui, jis dėkoja per "Nepriklausomą Lietuvą".

TEL. VI.6373

6668 DeLorimier Ave.
Montreal, Que.

Albertas J. Norkeliūnas

GENERAL INSURANCE VISOKIAUSIA APDRAUDA

Teikiu sąžiningą patarnavimą visose Apdraudos srityse

Pildau valdiškas blankas, darau raštų ir dokumentų vertimus ir t.t.

Valandos: Pirm. ir ketvirt. vakarais nuo 7.00 iki 10.00 ir pagal susitarimą.

Nepriklausoma Lietuva

3 Fourth Ave, Ville LaSalle, — Montreal, Que., Canada
Telefonas: TR. 9735

Prenumerata Metams:

Yearly Subscription Rates:

Kanadoje \$3.00 Canada \$3.00
Užsieny 3.50 Other Countries 3.50

Paieškojimų kaina \$0.50, smulkių skelbimų — už pirmus 15 žodžių — \$0.50, toliau po 2 ct. už kiekvieną sekantį žodį. Kiti skelbimai — pagal susitarimą.

kai tiktai gavėjas galės tai padaryti. Už pašalpą palūkanos neimamos.

Paskolų fondo lėšos gražinamos nariams-savininkams paskolų reikalui praėjus arba iškilus pačio nario būtinam reikalui. Susidariusios iš paskolų, aukų lėšos, fondą likviduojant, pereina KLT arba kitu vardu to pat tikslo organizacijai, eventualiai — Pasaulio Lietuvių Bendruomenėi ar Lietuvių Kultūros Fondui.

Fondo įstatų metmens pascituoti plačiau, nes gali ir kituose skyriuose kilti panašių sumanymų, kurių iniciatoriai galės pasinaudoti šių įstatų projektu.

Steigiama rezistentų organizacija

Daugeliui lietuvių teko iškentėti Vokietijos koncentracijos stovyklų nežmoniškai sunkų gyvenimą ir kaikam, o, gal, daugumai palūžti sveikata. Tokių politinių kalinų, išgyvenusių nacių kacetų baisumus, yra jau atvykusių į Kanadą; apie 12 jų yra ir Toronto mieste, — todėl kilo sumanymas Toronto mieste įsteigti buv. Lietuvos rezistencijos kalinų organizaciją. Kadangi tai būtų pirmoji tokia organizacija, tai jos ir centras numatomas Toronto mieste. Visus antinacinės rezistencijos dalyvius išgyvenusius Vokietijos kacetus, registruoja "NL" korespondentas Toronto mieste p. Pr. Alšėnas: 52 Beatrice St., Toronto 3, Ont.

Toronto lietuvių moterų Dainos Grupės koncertą aplankius

Sausio 8 d. Toronto Dainos Grupė ukrainiečių salėje suruošė koncertą. Toronto lietuviai turėjo progos išgirsti nesenai į Kanadą atvykusios Lietuvos valst. operos solistės p. Kardelienės puikų dainavimą. Taip pat gražiai padainavo torontiešiams jau ne kartą girdėti solistai p. Ščepavičienė ir p. Marijošius. Solo smuiku pagrojo p. Pociutė. Dainininkams akompanavo p. Dvarionas ir p. Pocius. Labai gražiai pasirodė p. Varekaičio vedami moterų ir vyrų oktetai.

Koncertas sutraukė taip gausiai lietuvių, kad daliniai vėliau atėjusių teko grįžti atgal nepasigrožėjus koncertu. Matant vienoje vietoje tokį gausų būrį lietuvių, persiai klausimas: ar nevertėtų patiems Toronto lietuviams galimai greičiau įsigyti reikiamo dydžio salę?

P. D.